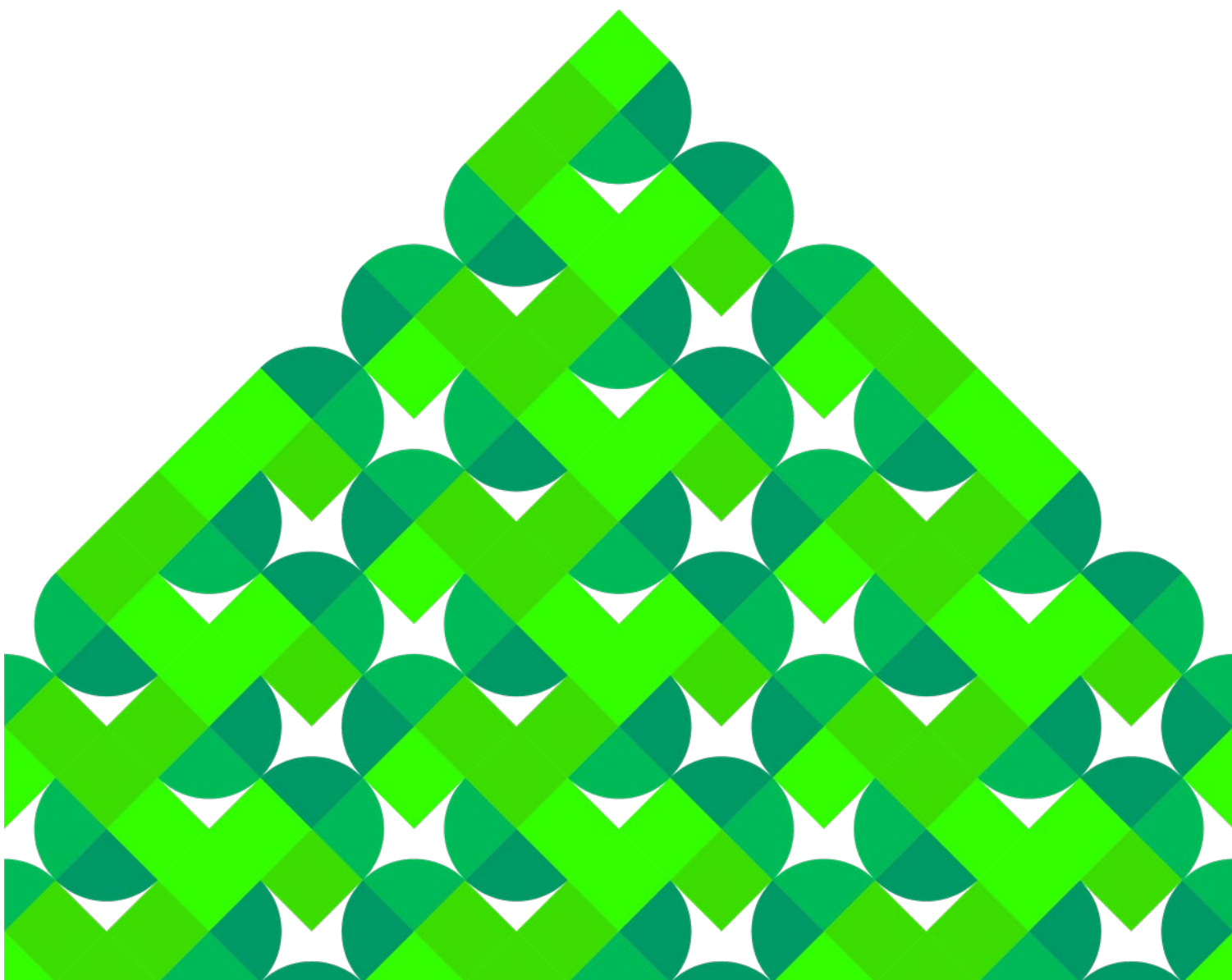

Resultat från MFD:s uppföljning av kommuner 2023

Funktionshinderspolitiskt arbete bland svenska
kommuner

Myndigheten för delaktighet arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar.

Myndigheten för delaktighet, 2024
Resultat från MFD:s uppföljning av kommuner 2023

Nummer 2024:8
ISBN: 978-91-988779-9-1 (pdf)

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

E-post: info@mfd.se
Telefon: 08-600 84 00

Förord

MFD har under ett flertal år riktat enkätundersökningar till offentliga aktörer, däribland kommuner. Detta för att övergripande ta reda på och beskriva hur de arbetar med att inkludera perspektivet funktionsnedsättning i olika delar av sitt arbete. Resultaten är en viktig del i Myndigheten för delaktighets uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Enkätundersökningen utgör också en grund för att kunna identifiera behov av olika stöd som MFD vill ge till kommunerna. Utöver detta är också enkätundersökningen ett uppskattat instrument för många tjänstepersoner, politiker och civilsamhällesorganisationer i kommunerna. De uppfattar att den hjälper till att belysa hur tillgänglighet och delaktighet ser ut och utvecklas i deras kommun och därmed blir en grund för uppföljning och utveckling av olika planer och insatser.

Det är glädjande att årets enkät visar att kommunernas arbete med tillgänglighet på flera sätt går i positiv riktning. På flera områden pågår ett systematiskt arbete för att erbjuda ett tillgängligt och inkluderande lokalsamhälle. Kunskapen och medvetenheten om behovet av tillgänglighet och användbarhet i lokaler och byggd miljö framstår som särskilt väl etablerad. Många kommuner har bra och systematiska arbetsätt för att kontrollera och åtgärda bristande tillgänglighet inom olika områden, och strävar också efter att inkludera personer med funktionsnedsättning i detta arbete.

Det finns samtidigt många utmaningar och områden som behöver utvecklas för att alla medborgare ska få jämlik tillgång till kommunernas service, utbud och tjänster. Några saker som årets enkätundersökning särskilt synliggjort är att kommunerna i begränsad utsträckning ställer krav på tillgänglighet och universell utformning i sina upphandlingar och inköp. Offentliga upphandlingar omsätter årligen ca 800 miljarder kronor i Sverige. Om offentliga aktörer på ett mer strukturerat sätt ställde krav på tillgänglighet och universell utformning i det som upphandlas, skulle det ha en mycket stor betydelse. Enkätundersökningen synliggör också att kommunerna i mycket större utsträckning behöver fokusera på att öka tillgänglighet och användbarhet i sina interna plattformar och digitala tjänster. Detta är en förutsättning för att även personer med funktionsnedsättning kan arbeta i den kommunala organisationen eller vara politisk aktiv i kommunens olika organ. Det är också en central arbetsmiljöfråga som berör många och som är en förutsättning för att alla de som redan är anställda eller aktiva arbetar under jämlika förutsättningar.

MFD ser fram emot att tillsammans med kommunerna fortsätta följa utvecklingen men också att tillsammans arbeta vidare med olika stöd som kan förändra och förbättra.

Stockholm i februari 2024

Malin Ekman Aldén
Generaldirektör

Innehåll

Syfte	7
Material och metod	7
Varför följer MFD upp kommunernas arbete?	8
Hur kan offentliga aktörer arbeta för att nå ökad tillgänglighet och delaktighet?	9
Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor	13
Drygt två tredjedelar av kommunerna har genomfört någon typ av kunskapshöjande insatser	13
Mål och styrning i funktionshindersarbetet.....	14
Sju av tio av kommunerna har målsättningar för sitt funktionshindersarbete i styrande dokument.....	14
Åtta av tio kommuner följer upp sina målsättningar.....	15
Integrerar funktionshindersperspektivet i andra områden	15
Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor	17
Åtta av tio kommuner har fördelat ansvaret för funktionshindersperspektivet i sin organisation	17
Dialog och samråd med funktionshindersorganisationer	18
En majoritet av kommunerna håller årliga samråd	18
De som har centralt samråd följer oftast upp samrådet med funktionshindersorganisationerna.....	18
Samråden kan ha olika syften och fokus.....	19
Medborgardialoger används sällan för att inhämta kunskap	19
Tillgänglighet vid inköp och upphandling	21
En av fyra ställer alltid krav på tillgänglighet när så är relevant.....	21
En av tre utvärderar upphandlade produkter och tjänster i stor utsträckning ..	21
Många tycker det är svårt att kontrollera om tillgänglighetskrav är uppfyllda ..	22
En av fem följer upp sina inköp	22
Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet	23
Många inkluderar tillgänglighet i sitt arbetsmiljöarbete.....	23
Knappt hälften inkluderar diskriminering på grund av funktionsnedsättning i sina planer för aktiva åtgärder.....	23
Majoriteten av kommunerna vet var de kan få råd avseende individuella stöd.....	23
En tillgänglig rekryteringsprocess	24
Fyra av tio har mycket tillgängliga rekryteringsprocesser.....	24

Tillgängligt bemötande och service för medborgarna.....	25
Många kan erbjuda individuella stöd och lösningar vid behov	25
Att kunna ta del av beslut.....	27
Tre av fem kommuner har rutiner för att skapa tillgängliga beslut.....	27
Tillgänglig samhällsinformation	28
Sju av tio har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att informationsmaterial är tillgängligt	28
Tillgängliga digitala system och tjänster	29
En tredjedel av kommunerna har i stor utsträckning utformat tillgängliga digitala system och tjänster	29
Sju av tio har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten hos sina externa webbplatser	30
Sex av tio kommuner har åtgärdat brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster	31
E-legitimation och tillgänglighet.....	32
Fyra av tio kommuner har alternativa former för personlig identifiering för kommunens e-tjänster	32
Tillgängliga externa arrangemang och konferenser	33
Fyra av tio genomför tillgängliga externa arrangemang och konferenser	33
Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler. 35	
En tredjedel arbetar i stor utsträckning med att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler	35
Tre av fem har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler.....	36
Tre av fyra har åtgärdat alla eller några identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler	36
Två av tre har mycket tillgängliga kommunala samlingslokaler.....	37
Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser.....	41
Sju av tio kommuner har säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när de utvecklar allmänna platser.....	41
Sammanfattade resultat och analys	42
Bilaga 1, enkät.....	47
Bilaga 2, tabeller 2023.....	61

Inledning

Myndigheten för delaktighet (MFD) har i uppdrag att följa upp hur offentliga aktörer arbetar med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Vi följer årligen upp hur kommuner, regioner och statliga myndigheter arbetar för att förbättra tillgängligheten och att undanröja hinder för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Följande rapport presenterar de resultat som framkommit i vår enkätundersökning till kommunerna hösten 2023.

Syfte

Syftet med MFD:s årliga enkätuppföljning är att få en bild av hur kommunerna arbetar strategiskt inom olika områden som rör tillgänglighet och delaktighet. Delar av resultaten ingår i MFD:s årliga rapport över utvecklingen av funktionshinderspolicen. Uppföljningen är också tänkt att vara ett stöd för kommunernas utvecklings- och förbättringsarbete. Utifrån resultaten kan MFD identifiera och ta fram stöd för att underlätta för kommunerna att komma vidare i sin utveckling.

Material och metod

I september 2023 skickade MFD ut en digital enkät till samtliga 290 kommuner med missiv till respektive kommunchef. Svarsperioden var sju veckor, från den 11 september till och med den 30 oktober. Svarstiden förlängdes med två veckor till och med den 13 november. Under perioden har MFD skickat ut tre påminnelser om att svara på enkäten.

Frågorna i enkätuppföljningen berörde både hur kommunerna arbetar med tillgänglighet och delaktighet som arbetsgivare, och i sina uppdrag gentemot medborgarna, se bilaga 1.

Efter rensning av ofullständiga svar är det 204 av 290 kommuner som svarat på enkäten 2023, dvs. 70 procents svarsfrekvens. Det är en svag ökning från 2022 där motsvarande siffra var 66 procent.

Vissa frågor i 2023 års enkät har förändrats jämfört med 2022 vilket begränsar möjligheten till jämförelse mellan åren för vissa frågor. Rapporten jämför resultaten med föregående års enkätresultat i de fall frågorna är likalydande. I bilaga 2 finns samtliga resultat i tabeller. Resultaten presenteras utifrån antalet kommuner som svarade på respektive fråga. I tabellerna är totalen beräknad på antalet svarande kommuner per fråga. Under tabellerna anges valda alternativ via flervalsfrågor (*), det interna bortfallet per fråga (***) och om frågan är villkorad (***).

Varför följer MFD upp kommunernas arbete?

MFD har i uppdrag att följa upp, utvärdera och analysera insatser från statliga myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer i förhållande till de nationella funktionshinderspolitiska målen. Genom den årliga enkätundersökningen till offentliga aktörer kan MFD följa upp och beskriva hur arbetet med tillgänglighet och delaktighet utvecklas nationellt.

Offentliga aktörer har i uppdrag att arbeta för ökad tillgänglighet och delaktighet inom sina verksamhetsområden. Alla människor, inklusive personer med funktionsnedsättning, ska på jämlika villkor kunna delta i samhället och självständigt använda de miljöer, produkter och tjänster som erbjuds. I den officiella statistiken framgår det dock tydligt att personer med funktionsnedsättning har betydligt sämre förutsättningar inom en rad olika samhällsområden än andra inom befolkningen.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

2008 ratificerade Sverige FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det innebär att hela samhället ska arbeta för att förverkliga dess innehåll. Alla har rätt att vara fullvärdiga medborgare och ta del av mänskliga rättigheter. Konventionen förtydligar att ingen människa får diskrimineras eller uteslutas från någon del av samhällslivet.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken

Målet för funktionshinderspolitiken är full jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället med samhällets mångfald som grund. Det utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Målet ska också bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

För att nå det nationella målet ska samhällets aktörer genomföra politiken utifrån fyra arbetssätt:

- Principen om universell utformning.
- Identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgängligheten.
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet.
- Förebygga och motverka diskriminering.

Nationell strategi

Åren 2021–2031 arbetar Sverige utifrån en nationell strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken. MFD har en central roll i arbetet, genom att erbjuda stöd och vägledning till myndigheter men även till kommuner och regioner i deras arbete med att genomföra och följa upp funktionshinderspolitiken. Ett trettioital statliga myndigheter är utsedda att vara så

kallade strategiska myndigheter och ska arbeta dels med särskilda insatser inom sina områden, dels med att stärka sin uppföljning och redovisa effekter.

Hur kan offentliga aktörer arbeta för att nå ökad tillgänglighet och delaktighet?

Det finns mycket att göra som kan öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. En viktig faktor är att arbeta systematiskt och långsiktigt, och se till att ha rutiner för sitt arbete.

Arbeta systematiskt

Offentliga aktörer behöver arbeta strukturerat och systematiskt för att förbättra levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. För att öka tillgängligheten och delaktigheten i en organisation är det viktigt att alla delar i verksamheten vet vilket ansvar de har, och på vilket sätt de behöver arbeta.

Arbeta intersektionellt med bl.a. barnrätt och jämställdhet

Genomförandet av funktionshinderspolitiken ska bidra till barns rättigheter och till jämställdhet. För att få syn på viktiga skillnader och därmed kunna sätta in relevanta åtgärder som förbättrar levnadsvillkoren, är det viktigt att jämföra flera olika livsförutsättningar parallellt och se hur de samverkar. Genom att använda ett intersektionellt perspektiv, dvs att parallellt studera till exempel kön, ålder, etnicitet, funktionsnedsättning, eller andra diskrimineringsgrunder, blir det möjligt att identifiera vilka kvinnor och män, flickor och pojkar som är särskilt utsatta eller sårbara.

Utse personer med ett övergripande ansvar

Genom att ge någon eller några personer i organisationen ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor, blir arbetet enklare att samordna och mer strukturerat. Ansvaret kan innebära att ta fram policys och strategier och att integrera frågorna i verksamheten. Den eller de som har ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor kan vara placerade på lednings- eller förvaltningsnivå. Det övergripande ansvaret för funktionshindersfrågorna kan också vara integrerat, så att alla delar av verksamheten och alla chefslinjer har ett uttalat ansvar.

För dialog med personer med funktionsnedsättning

En viktig del i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är att alla offentliga aktörer, dvs. myndigheter, regioner och kommuner, ska involvera personer med funktionsnedsättning i beslut och verksamheter som på olika sätt berör deras liv. Det är vanligt att myndigheter håller formella samråd med en eller flera funktionshindersorganisationer för en långsiktig dialog på strategisk och övergripande nivå. Andra sätt kan vara att inhämta kunskap från enskilda personer med funktionsnedsättning, exempelvis genom att inkludera frågor om tillgänglighet och upplevda hinder i

medborgardialoger. För att nå specifika grupper, eller diskutera särskilda frågor som berör vissa, kan det också behövas riktade dialoger och fokusgrupper.

Ställ krav på tillgänglighet vid inköp och upphandling

Att ställa krav på tillgänglighet i upphandlingar är ett effektivt sätt att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det bidrar till att lokaler, tjänster och service görs tillgängliga och blir enklare att använda.

Detta är reglerat i lagen om offentlig upphandling. När det som anskaffas ska användas av fysiska personer ska samtliga användares behov beaktas, däribland tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Inkludera tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta på lika villkor som alla andra på en arbetsplats behöver arbetsmiljön vara öppen, inkluderande och tillgänglig. En tillgänglig arbetsmiljö tar hänsyn till fysiska, psykiska, kognitiva och sociala aspekter av arbetsförhållandena och öppnar upp för mångfald på arbetsplatsen.

Alla arbetsgivare ska arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen. Genom att tillgänglighetsaspekter finns med i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan arbetsgivaren arbeta förebyggande. Vid behov ska arbetsgivaren anpassa arbetsmiljön för en enskild arbetstagare.

Gör rekryteringsprocessen tillgänglig

En förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska få lika möjligheter att kunna söka och konkurrera om tjänster är att hela rekryteringsprocessen är tillgänglig. En tillgänglig rekryteringsprocess handlar bland annat om att digitala rekryteringsverktyg är tillgängliga, och att krav i annonser inte utesluter personer med funktionsnedsättning på ett diskriminerande sätt. Det kan också vara att motverka att förutfattade meningar styr valet av sökande, att hålla intervjuer i tillgängliga lokaler och att använda personlighetstester som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Ge tillgängligt bemötande och service till medborgarna

I bemötande och service gentemot medborgarna ska det ingå att kunna erbjuda individuellt stöd och särskilda lösningar till personer med funktionsnedsättning när det behövs. Det kan exempelvis handla om att erbjuda särskild service som underlättar för en person att ta del av information, eller beslut, på ett sätt som är tillgängligt för dem. Det kan också vara att erbjuda alternativa kontaktvägar till kommunen.

Ta fram tillgängliga beslut och samhällsinformation

Myndighetsbeslut som exempelvis bidragsärenden, individärenden, fullmäktigeprotokoll ska vara tillgängliga för alla. För att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av beslut behöver de förmedlas i ett tillgängligt format. Alla invånare behöver också få tillgång till viktig information, till exempel vid större händelser i samhällsplaneringen, liksom vid olika typer av kriser. Myndighetsinformation i digitala och i tryckta format kan behöva ges i alternativa format för dem som behöver detta. Alternativa format kan exempelvis vara lättläst, punktskrift, talad text, eller teckenspråk.

Utforma interna arbets- och kommunikationsplattformar på ett tillgängligt sätt

När interna arbets- och kommunikationsplattformar, som till exempel arbetssystem och intranät, är tillgängligt utformade kan fler medarbetare använda dem. Det bidrar också till att tröskeln för att anställa personer med funktionsnedsättning blir lägre. Datasystem och programvaror som inte är tillgängliga är ett hinder för många, inte bara för personer med funktionsnedsättning. Otillgängliga system och tjänster kan medföra att medarbetarnas resurser inte tas till vara fullt ut.

Erbjud tillgängliga webbplatser och tillgängliga digitala tjänster

Invånare ska kunna hantera olika ärenden digitalt. För att det ska fungera är det centralt att digitala tjänster, till exempel e-tjänster och mobilapplikationer är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Enligt lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen) ska tjänster och information som en offentlig aktör tillhandahåller genom en webbplats eller mobil applikation vara tillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar. Genom att följa den europeiska standarden (EN 301 549 V3.2.1), som i sin tur bygger på WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) kan webbplatser och mobila applikationer leva upp till kraven och fler användare kan ta del av innehållet.

Håll tillgängliga möten och konferenser, fysiskt och digitalt

Vid möten och konferenser finns det flera saker att ta hänsyn till för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta och medverka. Det handlar bland annat om att i förväg ta reda på vilka tillgänglighetsbehov deltagarna har och att ge tydlig information om mötets innehåll och syfte. Under mötet är det viktigt att inte prata fortare än att teckenspråks- och skrivtolkar hänger med, och att beskriva bilder, filmer och annat visuellt innehåll. Det handlar också om att välja en lokal som fungerar för deltagare med begränsad rörelseförmåga, att använda mikrofon, och att ha hörselslinga i lokalen. Vid helt digitala möten är möjligheten att testa

mötesverktyget i förväg, att ha en tydlig struktur och kortare mötestid, ytterligare insatser som ökar tillgängligheten.

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i lokaler

Det behöver ske ett löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i de olika lokaler som en kommun använder för sin verksamhet. Det löpande arbetet kan till exempel göras genom att systematiskt identifiera och åtgärda hinder för tillgänglighet. Utöver att åtgärda brister och hinder för tillgänglighet i befintliga lokaler, ska också nya eller ombyggda lokaler vara tillgängliga.

Hitta mer information på mfd.se!

Myndigheten för delaktighet har en mängd olika kunskapsmaterial på sin webbplats mfd.se, om hur man kan skapa delaktighet i samhället och arbeta för att göra sin verksamhet mer tillgänglig.

Där finner du exempelvis lagstiftning som innehåller krav om tillgänglighet, goda exempel på hur andra arbetar, kostnadsfria checklistor och utbildningsmaterial.

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor

Drygt två tredjedelar av kommunerna har genomfört någon typ av kunskapshöjande insatser

Det är 70 procent av kommunerna som har genomfört kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna. Kunskapshöjande insatser kan exempelvis vara kurser eller utbildningar om funktionshinderspolitik, mänskliga rättigheter och FN:s konvention om personer med funktionsnedsättning, eller om lagar och regler om tillgänglighet eller diskriminering.

Det är främst medarbetare, utan chefspositioner, i organisationen som har fått kunskapshöjande insatser. 61 procent av kommunerna uppger detta. Därefter följde följande svarskategorierna:

- Chefer på förvaltningsnivå (37 procent).
- Politiker i kommunens nämnder (24 procent).
- Chefer på kommunledningsnivå (15 procent).

Det är 29 procent av kommunerna som inte alls har genomfört några kunskapshöjande insatser under de senaste tolv månaderna (se tabell 1 bilaga).

Mål och styrning i funktionshindersarbetet

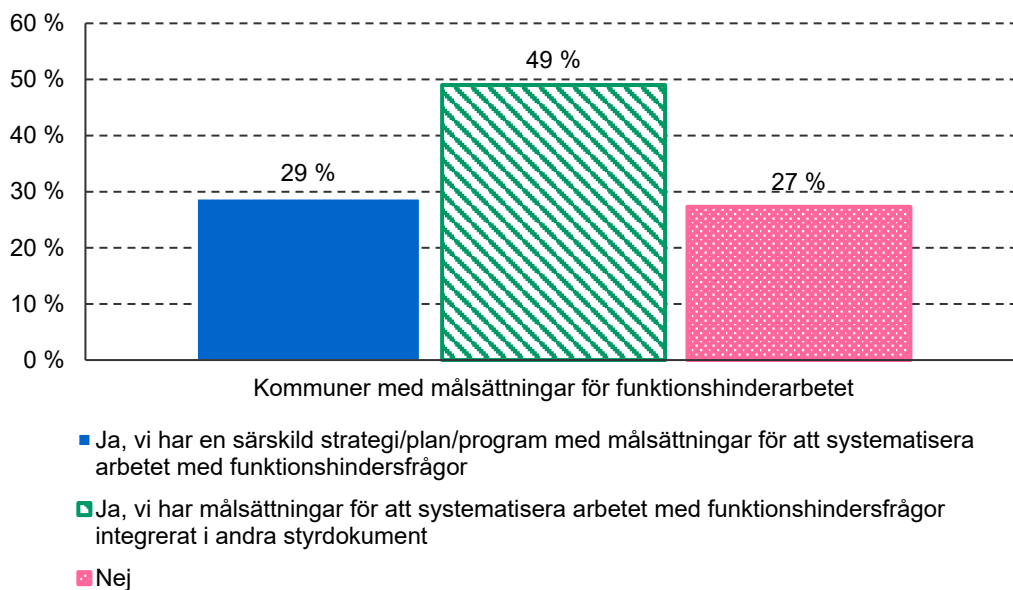
Sju av tio av kommunerna har målsättningar för sitt funktionshindersarbete i styrande dokument

Det är 29 procent som har en särskild strategi, plan eller program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor. Hälften av kommunerna, 49 procent, integrerar målsättningar för funktionshindersfrågorna i andra styrdokument.

En fjärdedel av kommunerna, 27 procent, har dock varken målsättningar i en strategi eller andra styrande dokument som systematiserar arbetet med funktionshindersfrågorna.

Av totalt svarande kommuner är det tio kommuner som både har en särskild strategi, plan eller program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor och som anger att de integrerar målsättningar i andra styrdokument (se tabell 2 bilaga).

Figur 1. Andel med målsättningar för funktionshindersarbetet i strategi eller styrdokument.

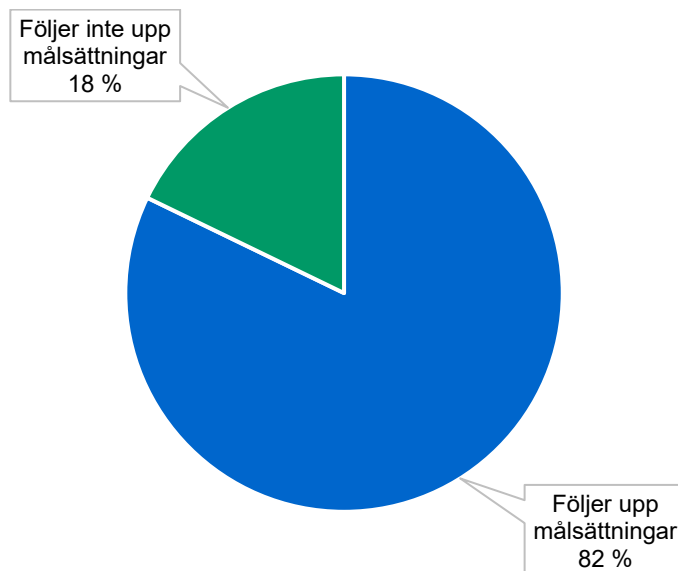

I kommentarerna beskriver en kommun att de har en beslutad styrmodell utifrån Agenda 2030 och att funktionshindersfrågorna därför är integrerade i linjeorganisationen. En annan kommun beskriver att de har breda målformuleringar på området, och att frågan därför kan falla mellan stolarna om det inte tydliggjorts var ansvaret ligger.

Åtta av tio kommuner följer upp sina målsättningar

Av de kommuner som har målsättningar för sitt funktionshindersarbete, i någon typ av dokument, är det 82 procent som följer upp sina målsättningar, medan 18 procent svarar att de inte gör det (se tabell 3 i bilaga).

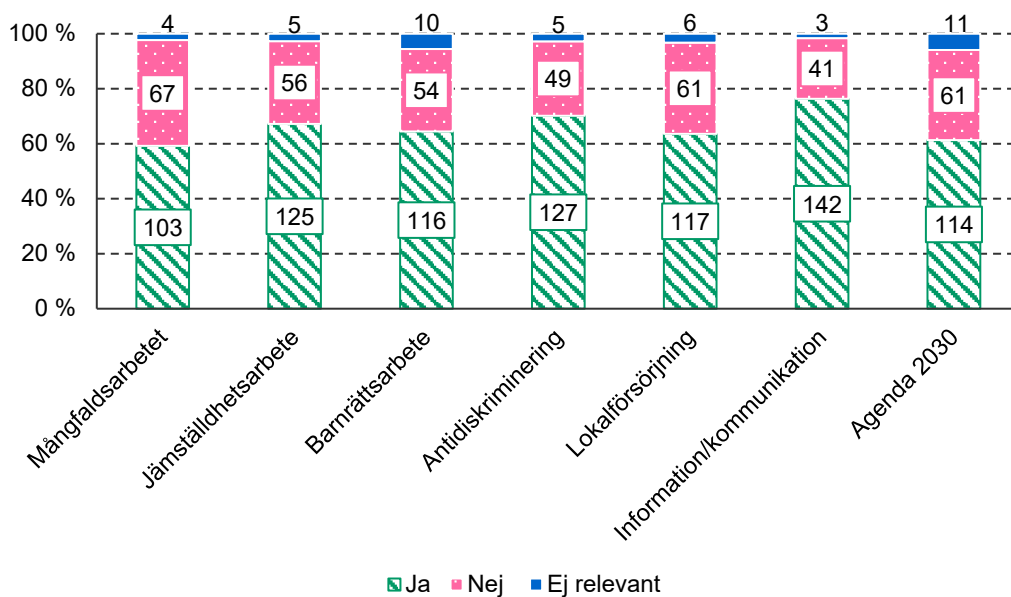
Figur 2. Andel kommuner som följer upp målsättningar för sitt funktionshindersarbete. 2023.

Integrerar funktionshindersperspektivet i andra områden

För att undersöka om funktionshindersperspektivet är integrerat inom ett antal andra viktiga områden ställdes en flervalsfråga i enkäten om detta. Det framgår att det är vanligast att funktionshindersperspektivet ingår i kommunernas arbete med information och kommunikation. Därefter följer arbetet med antidiskriminering, jämställdhet, barnrätt, lokalförsörjning och Agenda 2030. Ett antal kommuner anger vid respektive arbetsområde att funktionshindersperspektivet inte är relevant för dem. Det är 27 procent av kommunerna som anger att de har funktionshindersperspektivet integrerat i såväl mångfalds-, jämställdhets-, eller barnrättsarbetet, som inom arbetet med antidiskriminering (se tabell 4 i bilaga).

Figur 3. Andel kommuner som integrerar funktionshindersperspektivet i andra arbetsområden. 2023.

Några kommuner kommenterar:

”Vi har inte skrivna målsättningar, men vi följer de lagar som finns och omvärldsbevakar kring vad som är aktuellt.”

”Där vi svarat ”ja” har vi vissa delar på plats, men vi ser också utvecklingsbehov för att säkerställa att intersektionella perspektiv genomsyrar samtliga områden och kommunens alla verksamheter.”

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor

Åtta av tio kommuner har fördelat ansvaret för funktionshindersperspektivet i sin organisation

Det är 36 procent av kommunerna som har någon eller några tjänstepersoner i kommunen med ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor. Totalt 52 procent beskriver att de har ansvaret integrerat i linjearbetet eller respektive chefslinje. Av de svarande är det 10 kommuner som har angett bägge svarsalternativen, dvs de har både utsett någon eller några tjänstepersoner i kommunen med ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor, och har dessutom ansvaret integrerat i linjearbetet eller respektive chefslinje. Resterande kommuner (16 procent) svarar att det inte finns någon med ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen (se tabell 5 i bilaga).

En del av kommunerna beskriver närmare var de har förlagt det övergripande ansvaret för funktionshindersfrågor. En kommun skriver exempelvis att de har en strateg på stadsledningskontoret och samordnare för funktionsrättsfrågor. Hos andra finns det i rollen som kommunal hållbarhetsstrateg, eller som ansvarig handläggare för funktionshindersfrågor. En annan skriver att:

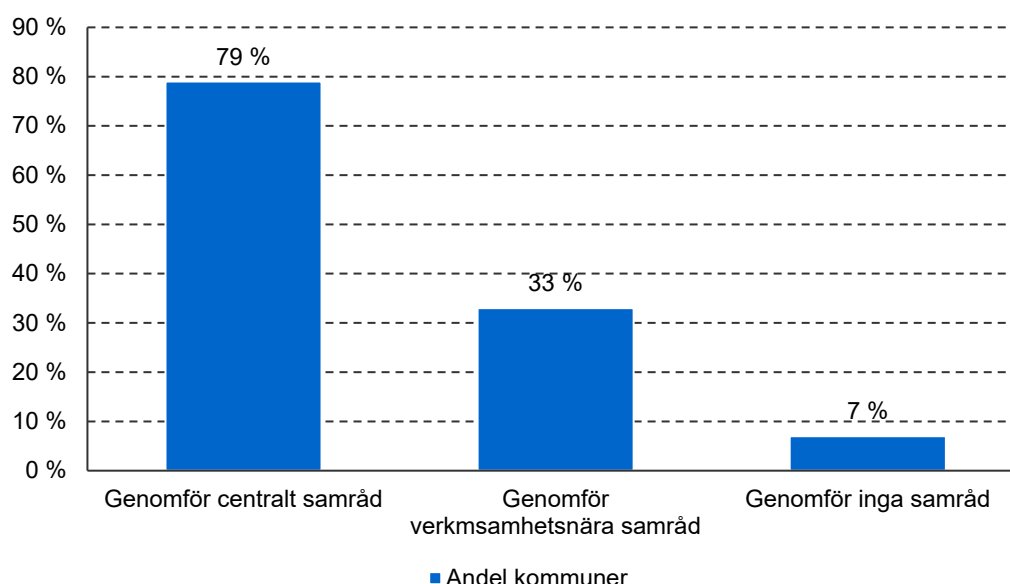
”vi har 2 tjänstepersoner som arbetar övergripande med tillgänglighetsfrågor och ca 20 tillgänglighetsombud på förvaltningar och bolag”.

Dialog och samråd med funktionshindersorganisationer

En majoritet av kommunerna håller årliga samråd

Det är 79 procent av kommunerna som genomför ett centralt samråd med funktionshindersorganisationer minst en gång per år. Totalt 33 procent anger att de genomför verksamhetsnära samråd årligen. Av kommunerna är det totalt 25 kommuner som både genomför ett centralt samråd och verksamhetsnära samråd årligen. Totalt 7 procent av kommunerna genomför inget årligt samråd alls (se tabell 6 i bilaga).

Figur 4. Andel kommuner som genomför samråd. 2023.

En kommun beskriver att det inte finns ett kommunalt centralt samråd för att det saknas lokala organisationer. Kommunen är därför en del av ett länsgemensamt centralt samråd.

De som har centralt samråd följer oftast upp samrådet med funktionshindersorganisationerna

De kommuner som beskrev att de har ett centralt samråd med funktionshindersrörelsen fick följdfrågan om de följer upp sina samråd med funktionshindersorganisationerna. Av de svarande angav 76 procent att de följer upp sina samråd. Övriga kommuner, 24 procent, följer inte upp sina centrala samråd med funktionshindersorganisationerna (se tabell 7 i bilaga).

Några kommuner beskriver systematisk uppföljning av dialoger, medan andra beskriver att det varierar i olika kommunala verksamheter:

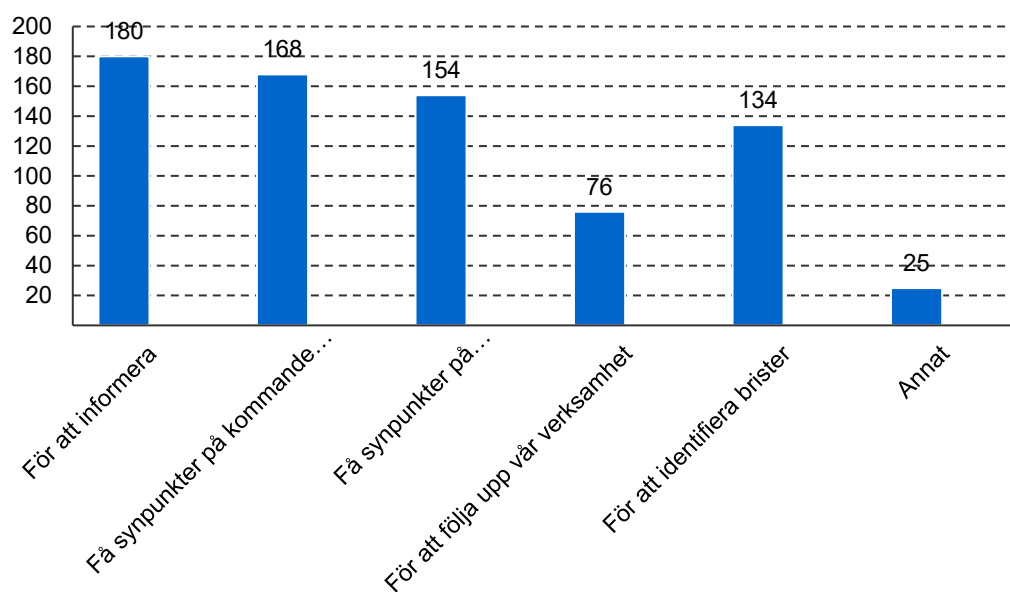
”Vi följer upp både centrala och lokalt funktionshinderråd årligen och utvärderar rådets arbete vart fjärde år, vissa förvaltningar samordnar medborgardialog, vissa inte”.

Samråden kan ha olika syften och fokus

De samråd som kommunerna genomför syftar till flera olika saker. Av de svarande kommunerna svarar de flesta att syftet med samrådet är för att informera. Andra vanligt förekommande syften är att inhämta synpunkter på kommande beslut, att inhämta synpunkter på verksamhetsutveckling, att identifiera brister, liksom att följa upp verksamhet.

Under svarsalternativet ”annat” tydliggör några av kommunerna att deras samråd handlar om informationsutbyte, samverkan eller öppen dialog, och att funktionshindersorganisationer också kommer med förslag på vad som ska diskuteras (se tabell 8 i bilaga).

Figur 5. Syften med samråd, antal valda alternativ. 2023.

Medborgardialoger används sällan för att inhämta kunskap

Kommunerna fick också frågan om de anordnar medborgardialoger där de riktar sig till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, t ex för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen.

På denna fråga är det endast fyra procent av kommunerna som uppger att de gör detta i stor utsträckning, medan 32 procent svarar att de gör det i viss utsträckning. Totalt 34 procent gör det i liten utsträckning och 30 procent gör det inte alls. (se tabell 9 i bilaga).

En kommun som arbetar med medborgardialoger och inkluderar ett funktionshindersperspektiv beskriver:

”Vi arbetar med medborgardialoger utifrån ett sk 360 graders perspektiv, vilket innebär att personer med funktionsnedsättning alltid är en målgrupp vi särskilt tillfrågar i samtliga medborgardialoger.”

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

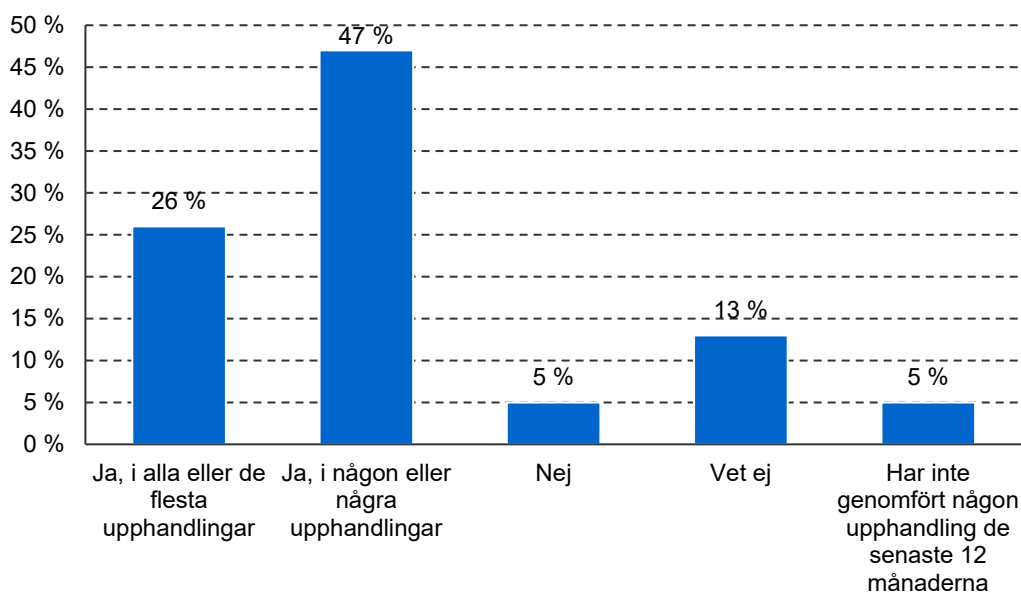
En av fyra ställer alltid krav på tillgänglighet när så är relevant

När kommuner och andra aktörer gör upphandlingar av produkter och tjänster som fysiska personer ska använda, ska de ställa krav på tillgänglighet. Det är bara 26 procent av kommunerna som beskriver att de gör detta i alla eller de flesta fall när så är relevant. Nära hälften av kommunerna svarar att de gör det i någon eller några upphandlingar.

Det är samtidigt 10 procent bland kommunerna som svarar att de inte ställer tillgänglighetskrav och 13 procent som inte vet om sådana krav har ställts. Av kommunerna är det fem procent som inte har genomfört någon upphandling under 2023 (se tabell 10 i bilaga).

Jämfört med 2022 är resultaten en försämring, då det var 37 procent som svarade att de ställer krav på tillgänglighet i alla eller de flesta fall när så är relevant.

Figur 6. Andel kommuner som ställer krav på tillgänglighet vid upphandling. 2023.

En av tre utvärderar upphandlade produkter och tjänster i stor utsträckning

En knapp tredjedel av kommunerna (26 procent) följer i stor utsträckning upp om upphandlade produkter eller tjänster följer de tillgänglighetskrav som har ställts i

deras upphandling. Totalt 63 procent av kommunerna gör det i viss eller liten utsträckning, och 10 procent följer inte upp detta alls (se tabell 11 i bilaga).

Många tycker det är svårt att kontrollera om tillgänglighetskrav är uppfyllda

I samband med upphandling anger en tredjedel av kommunerna att det är svårt eller mycket svårt att kontrollera om upphandlade varor, tjänster eller produkter uppfyller ställda krav på tillgänglighet. Totalt 23 procent tycker att det är lätt eller mycket lätt att kontrollera detta. Samtidigt svarar 41 procent av kommunerna ”vet ej”, dvs att de inte känner till om det är svårt eller lätt. Det kan höra ihop med att de som har svarat på enkäterna inte kunnat samla in sådan information från sin upphandlingsenhet eller motsvarande. Ett fåtal kommuner köper in upphandlingskompetensen externt (se tabell 12 i bilaga)

En av fem följer upp sina inköp

Av totalt svarande kommuner är det 21 procent som har rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper. Det är något vanligare att göra efterkontroller (15 procent) än användartester (6 procent). Knappt hälften (44 procent) gör inte efterkontroller eller användartester. Här är det också flera som inte känner till om deras respektive kommun gör detta (35 procent). Se tabell 13 i bilaga.

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Många inkluderar tillgänglighet i sitt arbetsmiljöarbete

En majoritet av kommunerna, 88 procent, inkluderar tillgänglighet i antingen hög eller viss utsträckning i sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Det är en tredjedel som gör det i hög utsträckning, och drygt hälften som gör det i viss utsträckning. Resterande 12 procent gör detta i liten utsträckning, eller inte alls (se tabell 14 i bilaga).

Flera kommuner beskriver att det finns en bra systematik och arbetsprocess i det strategiska arbetsmiljöarbetet (SAM), och att de har bra material att utgå från i arbetet. Externt material från Suntarbetsliv, Prevent och Arbetsmiljöverket omnämns.

Här kan arbetssätten se olika ut, exempelvis skriver en kommun att:

”Det systematiska arbetsmiljöarbetet kan se olika ut i olika förvaltningar och bolag. Varje förvaltning och bolag har en egen plan för aktiva åtgärder.”

En annan kommun beskriver tvärtom att de genom ett stöddokument har förtydligat hur tillgänglighetsperspektivet ska integreras och vara ett gemensamt arbetssätt i kommunen.

Knappt hälften inkluderar diskriminering på grund av funktionsnedsättning i sina planer för aktiva åtgärder

Ungefär hälften av kommunerna, 46 procent, har kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i sina planer för aktiva åtgärder. Däremot är det en tredjedel, 32 procent, bland kommunerna som inte har detta. Dessutom är det en femtedel, 22 procent, som inte känner till om kommunen har detta (se tabell 15 i bilaga)

Majoriteten av kommunerna vet var de kan få råd avseende individuella stöd

Det är 95 procent som känner till var de som arbetsgivare kan få råd och stöd när de behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning. Övriga kommuner (5 procent) har inte denna kunskap (se tabell 16 i bilaga).

En tillgänglig rekryteringsprocess

Fyra av tio har mycket tillgängliga rekryteringsprocesser

Det är 44 procent av kommunerna som i stor utsträckning säkerställer att deras rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster. Det är en liten förbättring jämfört med 2022 då andelen var 39 procent.

Totalt 44 procent svarar att de gör detta i viss utsträckning och 10 procent gör det i liten utsträckning. Det är få kommuner, 2 procent, som svarar att de inte gör detta alls, vilket överensstämmer med resultaten från föregående års undersökning (se tabell 17 i bilaga).

Flera kommuner beskriver att de arbetar med kompetensbaserad rekrytering, och att de väljer kandidater utifrån de kompetenser som är relevanta för tjänsten. De beskriver även att de utbildar chefer i hur de kan rekrytera baserat på kompetenser och utan att diskriminera, och att de har rutiner eller riktlinjer för detta. Några kommuner beskriver att de vet att deras digitala rekryteringsverktyg är tillgängligt, eller att de kan ordna annan hantering om verktyget inte fungerar för vissa sökande. Det finns även en del som svarar att det beroende på förvaltning i kommunen finns en bred spridning huruvida man rekryterar tillgängligt eller ej.

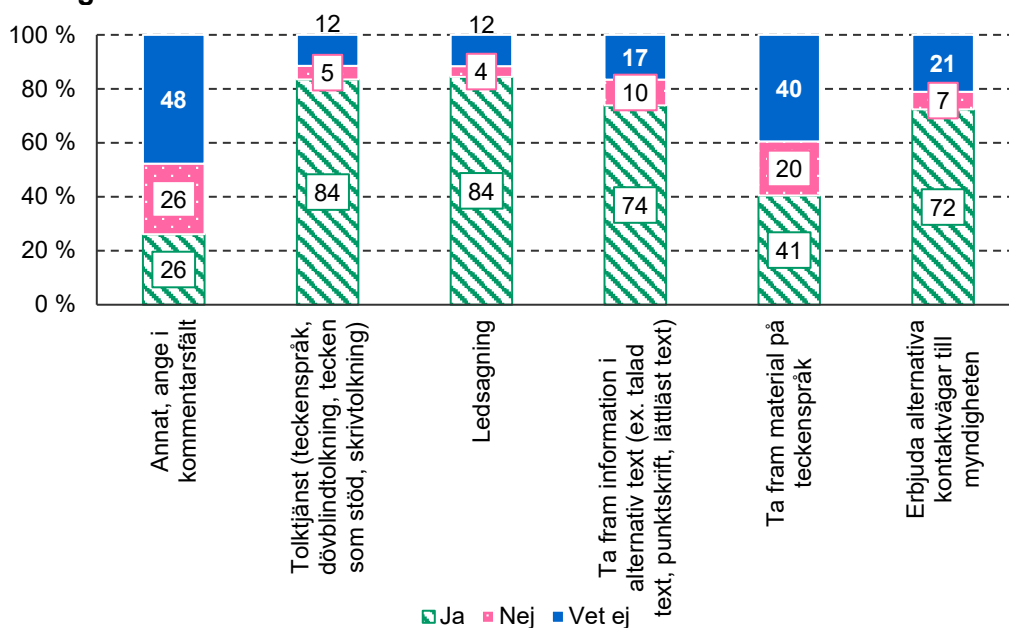
Tillgängligt bemötande och service för medborgarna

Många kan erbjuda individuella stöd och lösningar vid behov

En stor andel av kommunerna kan erbjuda individanpassade stöd och lösningar till personer med funktionsnedsättning. Ett flertal kommuner lyfter fram att deras förvaltningar i nuläget inte kan erbjuda alla stöd, men påpekar att om och när behovet uppstår så har de alltid ambitionen av att lösa detta. För mer information se bilaga, tabell 18.

- **Ledsagning:** 84 procent kan erbjuda ledsagning vid behov. 4 procent svarar att de inte kan det.
- **Tolktjänst:** 83 procent kan erbjuda tolktjänst vid behov, medan fem procent svarat nej på frågan.
- **Alternativ text:** 74 procent uppger att de tar fram information i alternativ text (såsom talad text, punktskrift eller lättläst text). 10 procent svarar att de inte kan erbjuda detta stöd.
- **Alternativa kontaktvägar:** Totalt 72 procent uppger att de erbjuder alternativa kontaktvägar till kommunen, medan 7 procent svarar nej på frågan.
- **Teckenspråk:** 42 procent tar fram material på teckenspråk. 20 procent svarar att de inte erbjuder material på teckenspråk i nuläget. 39 procent vet inte huruvida kommunen tar fram underlag på teckenspråk.

Figur 7. Andel kommuner som erbjuder olika typer av individuella stöd och lösningar. 2023.

Var fjärde kommun uppger att de även erbjuder andra former av individuella stöd och lösningar. Ett flertal kommuner påpekar att de för vissa förvaltningar har samordnande funktioner för att erbjuda individuella stöd. Det kan bland annat handla om att medborgarkontor erbjuder en övergripande funktion för teckenspråk, eller stöd att använda kommunens e-tjänster, eller att omsorgsförvaltningen har en seniorvägledare som erbjuder stöd till enskilda. Många köper även in individuella stöd och lösningar externt som exempelvis talade navigeringssystem och ledsagare. Några kommuner samarbetar med andra kommuner för att upphandla olika typer av individuella stöd och lösningar, exempelvis ledsagning och tolktjänst.

Att kunna ta del av beslut

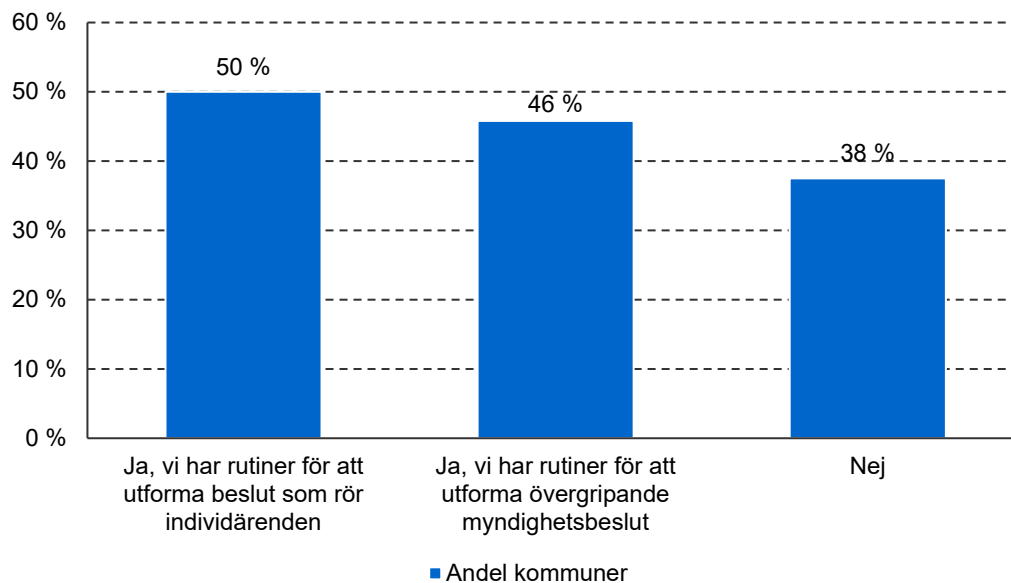
Tre av fem kommuner har rutiner för att skapa tillgängliga beslut

Fler kommuner har rutiner för att skapa tillgängliga beslut 2023 jämfört med föregående år. 63 procent av kommunerna uppger att de har någon form av rutin för att skapa tillgängliga beslut, medan 57 procent hade tillgängligt utformade beslut 2022.

Varannan kommun har rutiner för individärenden och för att utforma tillgängliga övergripande myndighetsbeslut. Det är 38 procent som inte har rutiner för att utforma tillgängliga beslut (se bilaga, tabell 19).

Motsvarande siffra från 2022 års uppföljning visade att 43 procent inte hade rutiner för tillgängliga beslut.

Figur 8. Andelen kommuner som har rutiner för tillgängliga beslut. 2023.

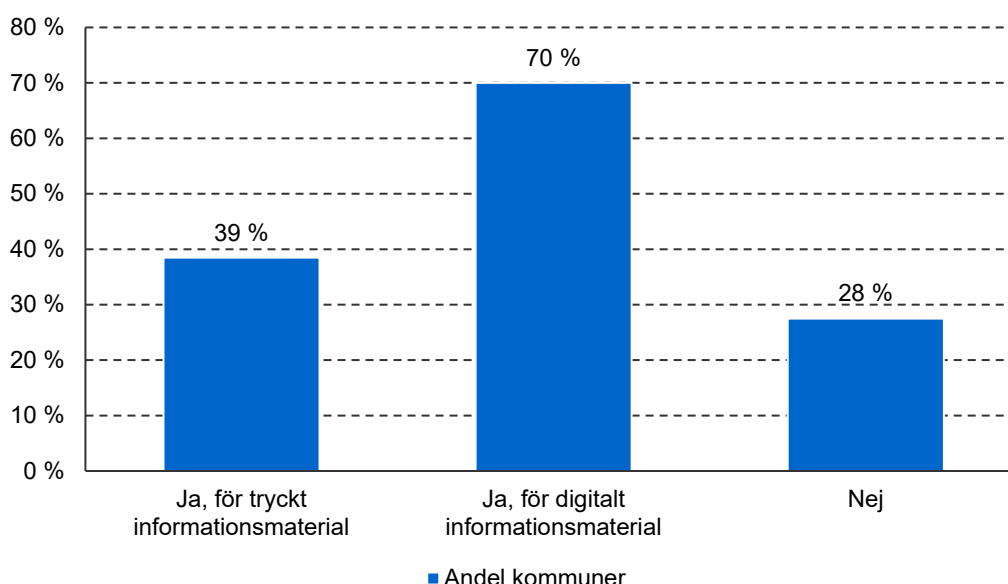
Vissa kommuner beskriver att de i nuläget inte har nedskrivna rutiner för tillgängliga beslut, men att de använder sig av tillgänglighetsanpassade dokumentsystem eller dokumentmallar för protokoll och beslut. Några kommuner påpekar att rutinerna kan se olika ut för olika förvaltningar, medan andra kommuner framhåller att de håller på att ta fram rutiner för tillgängliga beslut. Vissa kommuner påpekar att de arbetar utifrån DOS-lagen och med klarspråk. En kommun har som rutin att skriva protokoll i lättläst text för LSS-samråd och Funktionsrättsråd. Några kommuner framhåller att för vissa individer finns ett behov att ett beslut behöver kommuniceras muntligt, vilket även genomförs vid behov.

Tillgänglig samhällsinformation

Sju av tio har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att informationsmaterial är tillgängligt

Av kommunerna är det 70 procent som svarar att de har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att informationsmaterial som tas fram framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper. Totalt 39 procent svarar att de har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att tryckt informationsmaterial är tillgängliga. Totalt 28 procent svarar att de inte har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera tillgängligheten i informationsmaterial. Stora kommuner har i större utsträckning tillgång till rutiner och arbetssätt som rör detta än mindre kommuner. För mer information se bilaga, tabell 20.

Figur 9. Andelen kommuner som har rutiner och arbetssätt för att kontrollera tillgängligheten i informationsmaterial. 2023.

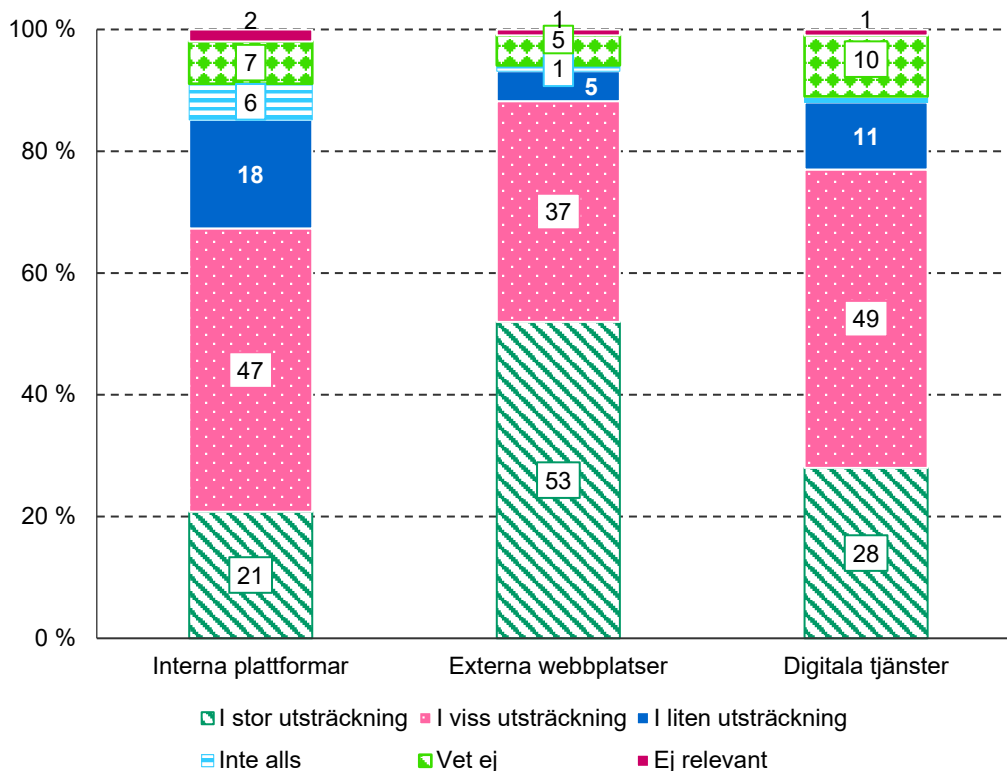
Ett flertal kommuner skriver att all information som publiceras digitalt är tillgänglighetsanpassad. Exempel som nämns är att webbplatsen är kompatibel med skärmläsare, att videoklipp är textade, att all text som tas fram är skrivet på klarspråk. Vissa tar även fram lättläst text för viktig information. En kommun påpekar att även om rutiner för tillgänglig information finns är det sällan det sker kontroller av materialet. För tryckt informationsmaterial lyfter även flera kommuner att de utgår från de mallar som tagits fram centralt och som ska vara tillgänglighetsanpassade. En kommun lyfter att de även har en rutin för att sprida viktig samhällsinformation så att de ska nå ut till alla berörda brukare eller medborgare.

Tillgängliga digitala system och tjänster

En tredjedel av kommunerna har i stor utsträckning utformat tillgängliga digitala system och tjänster

Många kommuner har i stor eller i viss utsträckning utformat sina digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt. För mer information se bilaga, tabell 21.

Figur 10. Andel kommuner med tillgängliga digitala system och tjänster. 2023.

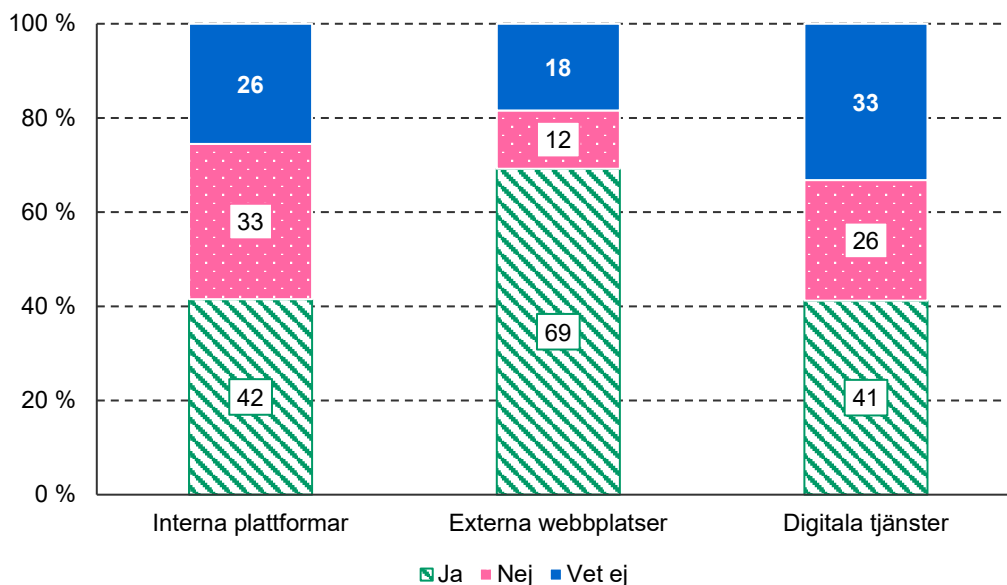
- **Tillgängliga interna plattformar:** När det gäller det interna arbets- och kommunikationsplattformarna är det bara var femte kommun som i stor utsträckning har tillgängliga interna arbets- och kommunikationsplattformar. Det är nära hälften (47 procent) som har detta i viss utsträckning, medan 24 procent har det antingen i låg utsträckning, eller inte alls har det.
- **Tillgängliga webbplatser:** 53 procent av kommunerna har en i stor utsträckning tillgängligt utformad extern webbplats och 37 procent har detta i viss utsträckning. Det är 6 procent som har det i låg utsträckning, eller inte alls.
- **Tillgängliga digitala tjänster:** Totalt är det 28 procent som har digitala tjänster som i stor utsträckning är tillgängliga, medan 49 procent har detta

i viss utsträckning. Likaså svarar 12 procent att de i liten utsträckning, eller inte alls har tillgängligt utformade digitala tjänster.

Sju av tio har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten hos sina externa webbplatser

Nästan hälften av kommunerna har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i sina digitala system och tjänster. Mindre kommuner verkar i större utsträckning ha rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster än större kommuner. För mer information se bilaga, tabell 22.

Figur 11. Andel kommuner med rutiner för inventering av tillgänglighet hos digitala system och tjänster. 2023.

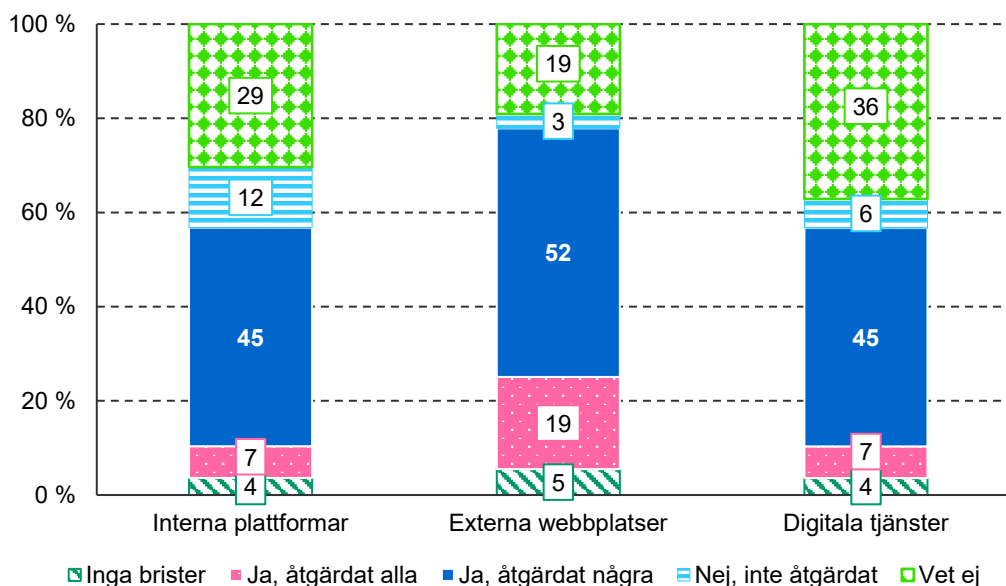

- **Interna plattformar:** Det är mindre vanligt att kommunerna har rutiner för att inventera brister i interna arbets- och kommunikationsplattformar och digitala tjänster. Var fjärde kommun (41 procent) har rutiner för inventeringar för sina interna plattformar, medan var tredje (33 procent) saknar rutiner, och resterande tredjedel svarar vet ej.
- **Externa webbplatser:** En stor del av kommunerna har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten hos sina externa webbplatser. Det är 69 procent som har rutiner, medan 31 procent antingen saknar rutiner eller inte vet om de har rutiner.
- **Digitala tjänster:** Likaså är det 41 procent som har rutiner för att inventera brister i digitala tjänster, medan 26 procent saknar rutiner och 33 procent svarar vet ej.

Sex av tio kommuner har åtgärdat brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster

Flera kommuner har åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten i olika digitala system och tjänster under året. För mer information se bilaga, tabell 23.

Figur 12. Andel kommuner som åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster. 2023.

- Interna plattformar:** Fyra procent har inte identifierat några brister vid inventering av interna arbets- och kommunikationsplattformar. Sju procent respektive 45 procent svarar att de åtgärdat alla eller några av de identifierade bristerna hos interna arbets- och kommunikationsplattformar. Motsvarande 12 procent har inte åtgärdat brister hos interna arbets- och kommunikationsplattformar under året. 29 procent svarar vet ej.
- Externa webbplatsen:** Fem procent har inte identifierat några brister vid inventering av externa webbplatsen. 19 procent respektive 52 procent svarar att de åtgärdat alla eller några av de identifierade bristerna hos extern webbplats. Motsvarande tre procent har inte åtgärdat brister hos extern webbplats under året. 19 procent svarar vet ej.
- Digitala tjänster:** Fyra procent har inte identifierat några brister vid inventering av digitala tjänster. Totalt sex procent respektive 45 procent svarar att de åtgärdat alla eller några av de identifierade bristerna hos sina digitala tjänster. Motsvarande sex procent har inte åtgärdat brister hos digitala tjänster under året. 36 procent svarar vet ej.

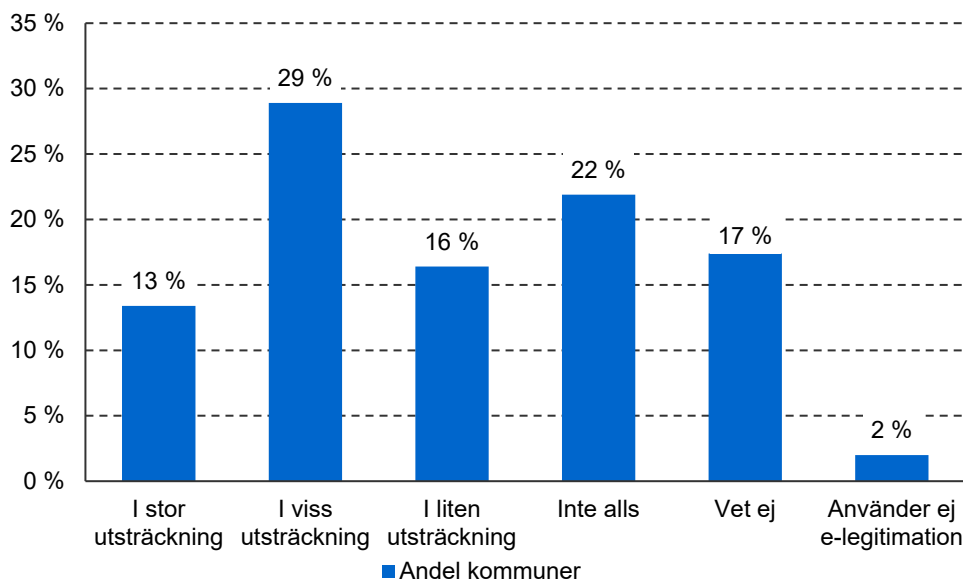
E-legitimation och tillgänglighet

Fyra av tio kommuner har alternativa former för personlig identifiering för kommunens e-tjänster

Det är 45 procent av kommunerna som uppger att de i stor, eller viss utsträckning har alternativa former för personlig identifiering för e-tjänster som kräver e-legitimation. Därutöver är det 16 procent som i liten utsträckning kan erbjuda alternativa former för personlig identifiering istället för e-legitimation. Lite mer än var femte kommun erbjuder däremot i dagsläget inte något alternativ för de som saknar e-legitimation.

Större kommuner har i högre utsträckning tillgång till alternativa former för personlig identifiering för e-tjänster än mindre kommuner. För mer information se bilaga, tabell 24.

Figur 13. Andel kommuner som har alternativa former för personlig identifiering vid användning av kommunens e-tjänster, 2023

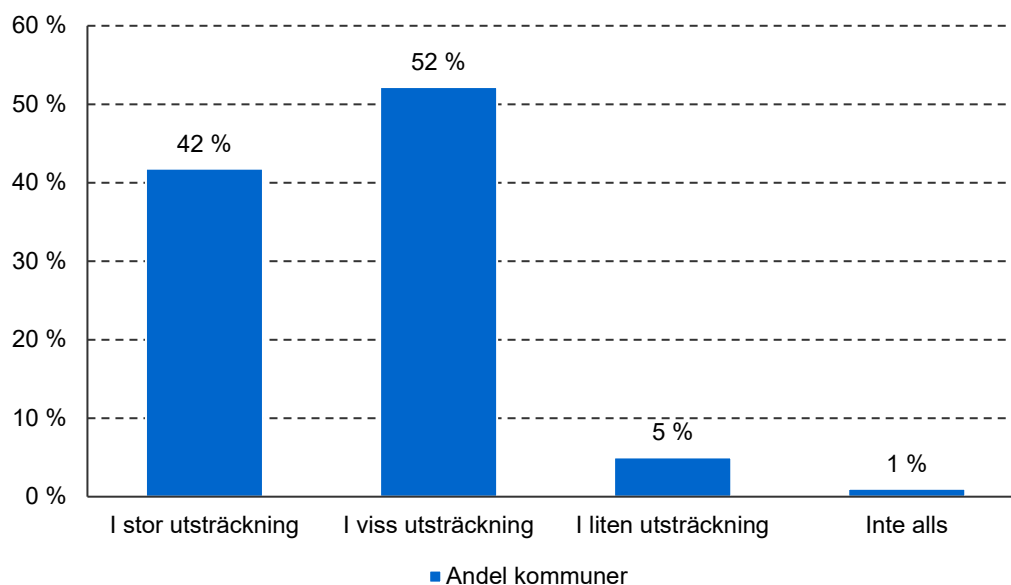
Ett flertal kommuner beskriver att de kan handlägga ärenden manuellt genom att personen kommer till kommunkontoret och legitimerar sig hos dem fysiskt eller genom att använda fysiska blanketter. Hos vissa kommuner finns det flera olika sätt att legitimeras sig digitalt, exempelvis via lösenord, bankid, SITHS-kort, Freja E-ID+, eIDAS, Foreign ID och Telia ID. Några kommuner påpekar att det inte är alla deras e-tjänster som kräver inloggning.

Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Fyra av tio genomför tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Av kommunerna är det 42 procent som i stor utsträckning har externa arrangemang och konferenser som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Över hälften av kommunerna svarar att de i viss utsträckning har tillgängliga arrangemang och konferenser, medan fem procent svarar att de har detta i liten utsträckning har tillgängliga arrangemang och konferenser. Endast några kommuner, (1 procent) svarar att de inte alls kan erbjuda tillgängliga arrangemang eller konferenser. För mer information se bilaga, tabell 25.

Figur 14. Andel kommuner som har tillgängliga externa arrangemang och konferenser. 2023.

Flera kommuner beskriver att de har vissa tillgänglighetsanpassningar hos sina konferenslokaler men saknar andra. Det kan exempelvis innebära att en kommun har tillgång till hörslina, men saknar teckenspråkstolkar. Vissa kommuner påpekar att tillgängligheten till konferenslokalen kan vara otillgänglig på grund av en otillgänglig miljö utanför byggnaden, eller att endast vissa våningsplan i lokalerna har alla tillgänglighetsanpassningar, medan andra saknar detta. En kommun framhåller att vid arrangemang inomhus är tillgängligheten oftast hög, men att det kan vara svårare att garantera vid utomhusarrangemang. Några

kommuner framhåller att de i väldigt låg utsträckning anordnar externa arrangemang eller konferenser.

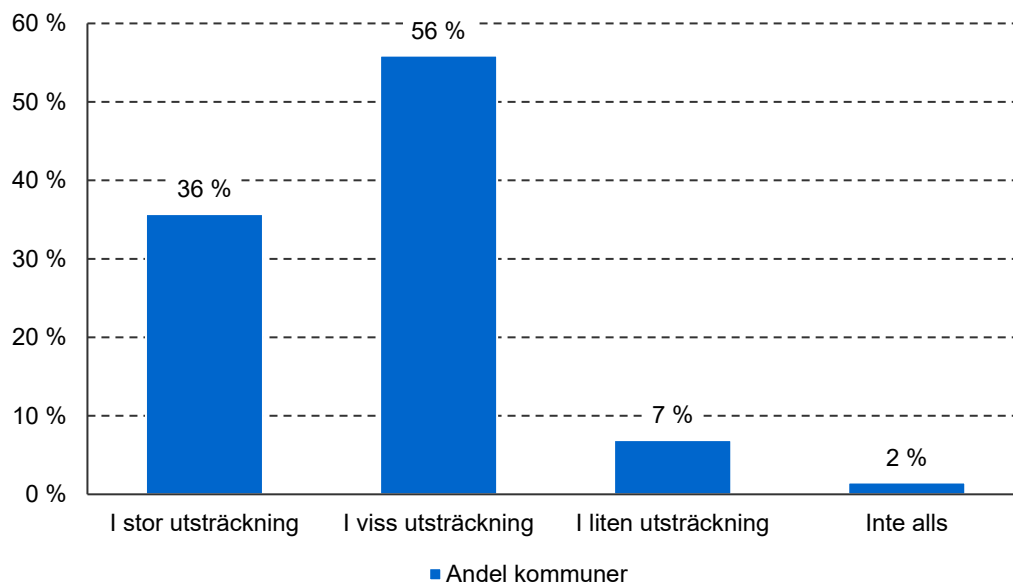
Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

En tredjedel arbetar i stor utsträckning med att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler

Totalt 36 procent av kommunerna arbetar i stor utsträckning löpande med att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommuner bedriver verksamhet. Totalt 56 procent svarar att de i viss utsträckning arbetar med att förbättra tillgängligheten i lokaler. Motsvarande sju procent svarar att de i liten utsträckning arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler, medan resterande två procent svarar att de inte alls gör detta. För mer information se bilaga, tabell 26.

Sedan 2022 har andelen kommuner som arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler minskat något. Under 2022 var det 80 av 186 kommuner (43 procent) som svarat att de i hög utsträckning säkerställer att det sker ett löpande arbete med att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler där kommunal verksamhet bedrivs. Totalt var det två procent som under 2022 angett att de inte alls säkerställer tillgängligheten i befintliga lokaler där kommunal verksamhet bedrivs.

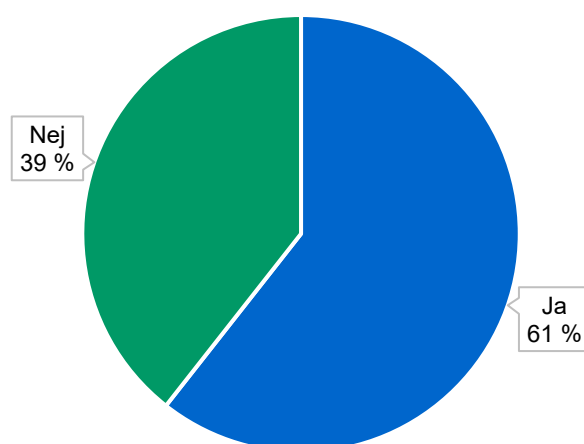
Figur 15. Andel kommuner som arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommuner bedriver verksamhet. 2023.

Tre av fem har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler

Det är 61 procent som uppger att de har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i sina offentliga lokaler. Totalt 39 procent har inte rutiner för detta. Stora kommuner har i större utsträckning tagit fram rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler än mindre kommuner. För mer information se bilaga, tabell 27.

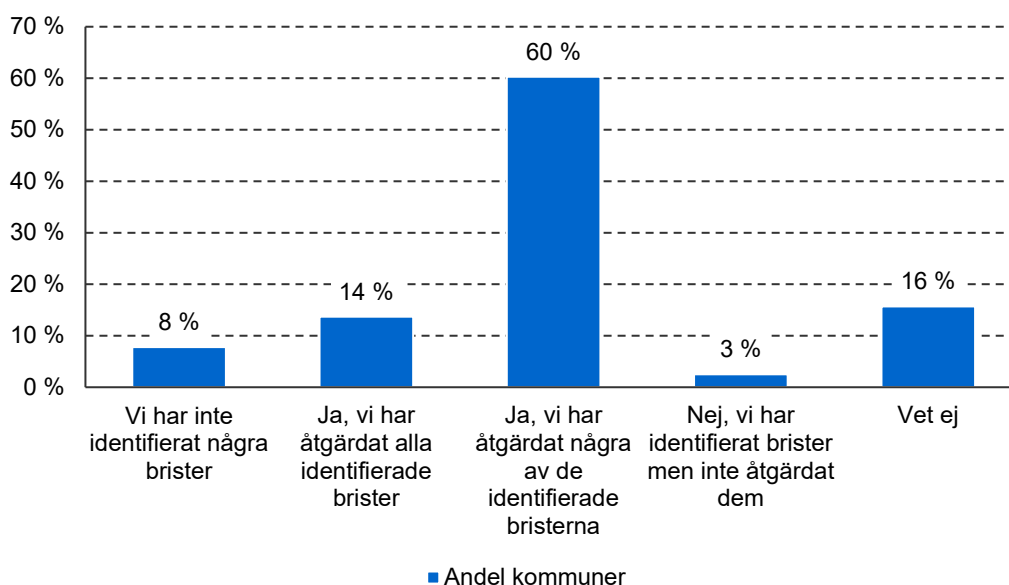
Figur 16. Andel kommuner som har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler. 2023.

Tre av fyra har åtgärdat alla eller några identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler

År 2023 var det åtta procent av kommunerna som inte har identifierat några brister vid inventering av tillgängligheten. Totalt har dock 14 procent åtgärdat alla sina inventerade brister i tillgängligheten, medan 60 procent har åtgärdat några av de identifierade bristerna de senaste tolv månaderna. Ett mindre antal kommuner, tre procent, har identifierat brister men ännu inte hunnit åtgärda dessa, medan 16 procent svarar vet ej på frågan. För mer information se bilaga, tabell 28.

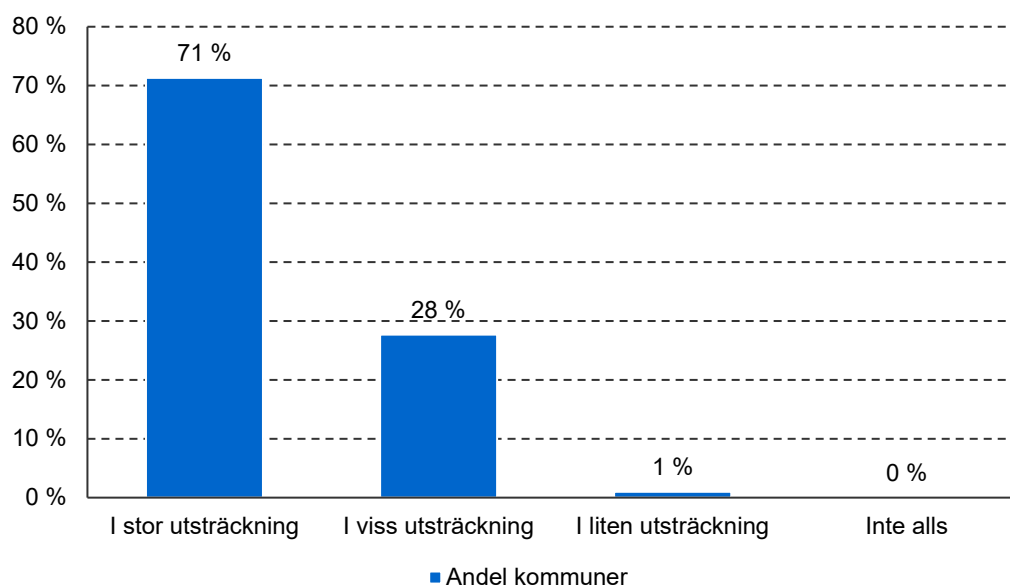
Figur 17. Andel kommuner som åtgärdat brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler. 2023.

Två av tre har mycket tillgängliga kommunala samlingslokaler

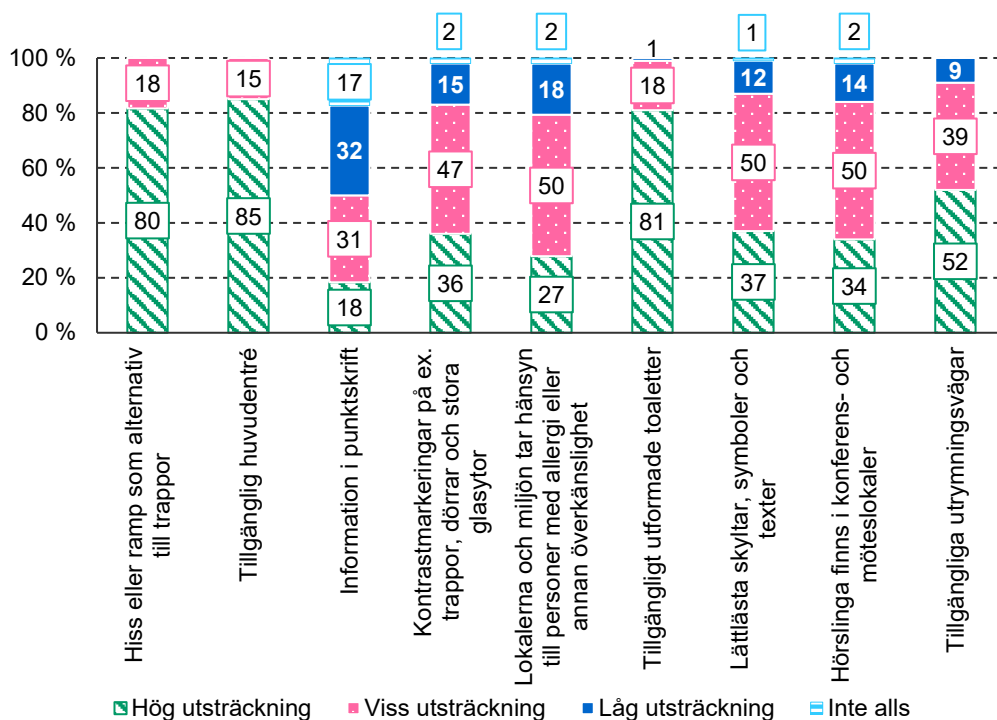
Det är 71 procent som i stor utsträckning har tillgängliga kommunala samlingslokaler (t ex bibliotek, museer, teatrar). Totalt 28 procent svarar att de i viss utsträckning har tillgängliga samlingslokaler, medan några kommuner, 1 procent, bedömer att de inte fullt ut har tillgängliga samlingslokaler. För mer information se bilaga, tabell 29.

Figur 18. Andel kommuner som har tillgängliga kommunala samlingslokaler. 2023.

Brister i tillgängligheten i kommunala samlingslokaler som bibliotek, museer och teatrar leder till att många inte har möjlighet att fullt ut använda det utbud som finns i kommunen. I enkäten ombads kommunerna att uppskatta i vilken utsträckning de har tillgång till olika typer av tillgänglighet i sina samlingslokaler. Tillgängligheten i samlingslokaler varierar i landet, men en övervägande del av kommunerna har i hög eller viss utsträckning olika tillgänglighetsanpassningar av sina kommunala samlingslokaler. För mer information se bilaga, tabell 30.

Figur 19. Tillgänglighetsanpassningar hos kommunala samlingslokaler.

- **Hiss och ramp:** Totalt 80 procent svarar att de i hög utsträckning har hiss eller ramp som alternativ till trappor, medan 18 procent svarar att de i viss utsträckning kan erbjuda detta. Totalt fyra kommuner svarar ej relevant på frågan.
- **Tillgängliga entréer:** Det är 80 procent som i stor utsträckning har en tillgänglighetsanpassad huvudentré som personer med rörelsenedsättning kan ta sig till och genom. Totalt 15 procent svarar att de i viss utsträckning har tillgänglighetsanpassade entréer.
- **Information i punktskrift:** Det är 18 procent av kommunerna som har text med punktskrift för skyltar och andra viktiga funktioner vid entré, i hissar och trappor. Totalt 31 procent har detta i viss utsträckning. Samtidigt är det 32 procent som har detta i låg utsträckning och 17 procent som inte alls har text i punktskrift för skyltar och andra viktiga funktioner.
- **Kontrastmarkeringar:** 36 procent har i hög utsträckning kontrastmarkeringar för exempelvis trappor, dörrar, stora glasyltor, och andra viktiga funktioner som till exempel ringklockor och dörröppnare. Det är 47 procent som har detta i viss utsträckning, medan 15 procent svarar att de i låg utsträckning använder sig av kontrastmarkeringar. Några kommuner (2 procent) har inte alls detta.
- **Hänsyn till allergier och överkänslighet:** 27 procent har i hög utsträckning utformat lokalerna och miljön så att de inte orsakar besvär för personer med allergi eller annan överkänslighet. 50 procent har gjort detta i viss utsträckning och 18 procent har gjort det i låg utsträckning. Det är 2

procent som inte alls har detta och 3 procent svarar att det inte är relevant för deras lokaler.

- **Tillgängliga toaletter:** 81 procent har i hög utsträckning tillgängligt utformade toaletter som fungerar för personer med rörelsenedsättning. 18 procent har i viss utsträckning tillgängligt utformade toaletter och 1 procent svarar att de i låg utsträckning har detta.
- **Lättbegriplig information och skyltar:** 37 procent har i hög utsträckning tillgängligt utformade skyltar, symboler och texter i lokalerna på lättläst språk. Totalt 50 procent svarar att de i viss utsträckning har tillgängligt utformade skyltar, symboler och texter, medan 12 procent svarar att de i låg utsträckning har tillgängligt utformade skyltar, symboler och texter i lokalerna på lättläst språk. Totalt 2 procent svarar att de inte alls har detta.
- **Tillgång till hörselslinga:** Det är 34 procent som har tillgång till hörselslinga i konferens- och möteslokaler. Hälften, 50 procent, svarar att de i viss utsträckning har tillgång till hörselslinga, medan 14 procent har det i låg utsträckning. Totalt 2 procent svarar att de inte alls har detta.
- **Tillgängliga utrymningsvägar:** Hälften av kommunerna, 52 procent, har utrymningsvägar som är tillgängliga för alla, oavsett funktionsförmåga. Totalt 40 procent har i viss utsträckning tillgängliga utrymningsvägar, medan 9 procent har det i låg utsträckning.

Flera kommuner beskriver att de följer lagstiftningen och arbetar med enkelt avhjälpna hinder. Några kommunerna påpekar att tillgängligheten kan skifta hos olika samlingslokaler, men att nybyggda lokaler ofta uppfyller dessa tillgänglighetskrav. Exempelvis framhåller några kommuner att biblioteken är tillgängliga men att det för andra lokaler såsom äldre teatrar kan variera kraftigt. En utmaning som några kommuner lyfter är att åtgärder för tillgängligheten ibland är svårt att genomföra på grund av höga kostnader eller med hänsyn till kulturhistoriska värden.

"Ibland går otillgänglighet inte att åtgärda pga exempelvis bevarandeskydd eller för hög ekonomisk kostnad."

En kommun påpekar att ansvaret för att genomföra vissa av dessa tillgänglighetsåtgärder ligger på fastighetsägarens enligt PBL, och där kommunen inte är förvaltare av alla sina samlingslokaler. Därför har kommunen bara utgått från de lokaler som de själva är fastighetsägare för.

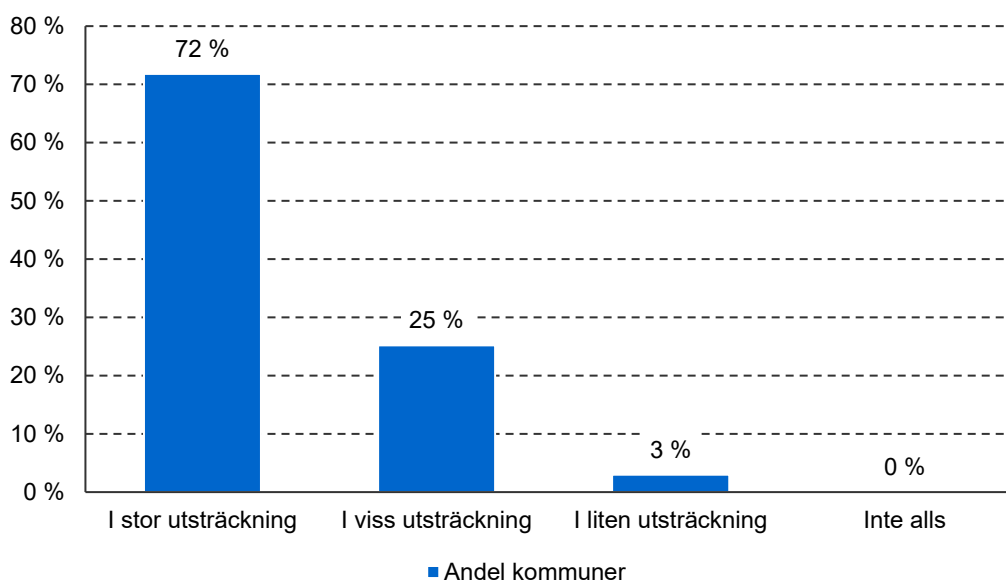
Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser

Sju av tio kommuner har säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när de utvecklar allmänna platser

Totalt 72 procent har i stor utsträckning säkerställt tillgänglighetsaspekter vid utveckling av allmänna platser. Det är 25 procent som har gjort detta i viss utsträckning, medan ett fåtal kommuner (3 procent) svarar att de i liten utsträckning tagit hänsyn till tillgänglighetsaspekter vid utveckling av allmänna platser. Ingen kommun har svarat ”inte alls” på frågan. För mer information se bilaga, tabell 31.

Kommunerna beskriver att de i detaljplaneringen har styrdokument, tekniska handböcker eller tillgänglighetsplaner som rör allmänna platser som exempelvis övergångsställen, trottoarer, parkeringar, allmänna parker, lekplatser, utegym och badplatser.

Figur 20. Andelen kommuner som säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när allmänna platser utvecklas. 2023.

Jämfört med 2022 är utvecklingen av kommuners arbete vad gäller tillgänglighet på allmänna platser relativt oförändrad. Under 2022 var det 74 procent som angett att de i hög utsträckning säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när allmänna platser utvecklas. Andelen kommuner som anger att de inte alls säkerställer tillgänglighetsaspekter när allmänna platser utvecklas har ökat något från 2 procent 2022 till 3 procent 2023.

Sammanfattade resultat och analys

Uppföljningen för 2023 visar att kommunerna har utvecklat sitt arbete inom vissa områden, men att det också finns förbättringsområden.

Två tredjedelar av kommunerna har genomfört någon typ av kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna. Det framgår att det främst är kommunernas medarbetare som har tagit del av sådana insatser, snarare än ledningsfunktioner.

Sju av tio kommuner har målsättningar för sitt funktionshindersarbete i antingen en särskild strategi, eller har integrerat målsättningar för detta i andra styrande dokument, vilket är positivt. Av dessa är det 8 av 10 som följer upp sina målsättningar.

Kommunerna integrerar i hög grad funktionshindersperspektivet i andra verksamhetsområden. Andelen som integrerar funktionshindersperspektivet i andra verksamhetsområden varierar mellan 57-76 procent, beroende på område. Det område som kommunerna oftast integrerar perspektivet inom är information och kommunikation, medan det i mångfaldsområdet sker mer sällan. En tredjedel av kommunerna integrerar funktionshindersperspektivet i såväl mångfalds-, jämställdhets-, eller barnrättsarbetet, som inom arbetet med antidiskriminering, vilket underlättar att identifiera skillnader och upptäcka särskilt utsatta eller sårbara grupper som annars osynliggörs.

Fyra femtedelar har fördelat ansvaret för funktionshindersarbetet i sin organisation. 16 procent har dock inte någon med ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen, och har inte heller integrerat detta i linjearbetet eller respektive chefslinje. Oavsett om särskilt ansvariga tjänstepersoner utses, eller om ansvaret är integrerat i linjearbetet eller respektive chefslinje, är det väsentligt att det finns ett tydligt utpekat ansvar i organisationen. I annat fall blir mandat och genomförande otydligt och riskerar att falla mellan stolarna.

Fyra av fem håller årliga centrala samråd med funktionshindersorganisationer. Syftena med samråden är flera, men det vanligaste syftet med samråden är att informera, eller att inhämta synpunkter på kommande beslut och verksamhetsutveckling. Här är det viktigt att tänka på att en viktig grund för samråden bör vara ömsesidig dialog och utbyte. Av de kommuner som har ett centralt samråd följer fyra femtedelar upp samrådet tillsammans med funktionshindersorganisationerna. Detta är positivt och ökar förutsättningarna för att samrådets form och innehåll ska fungera på ett bra sätt.

Medborgardialoger används sällan för att inhämta kunskap från medborgare med funktionsnedsättningar. Det är få kommuner som gör detta i stor utsträckning. En tredjedel av kommunerna gör det i viss utsträckning, och

övriga gör det i liten utsträckning, eller inte alls. I de fall en kommun har medborgardialoger, eller exempelvis riktar enkäter till medborgarna, är ett viktigt förbättringsområde att inkludera ett funktionshindersperspektiv, för att på så sätt inhämta kunskap och synpunkter från alla medborgare. Det kan även underlätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i sin verksamhet.

Endast en fjärdedel av kommunerna ställer krav på tillgänglighet i alla eller de flesta upphandlingar. Nära hälften av kommunerna gör det bara i någon eller några upphandlingar. En av tio kommuner ställer inte alls några tillgänglighetskrav i sin upphandling. Detta är ett viktigt förbättringsområde för kommunerna. De stora summor som årligen omsätts i upphandlingar behöver användas till universellt utformade tjänster, produkter och miljöer, som kan användas av alla.

En tredjedel av kommunerna följer i stor utsträckning upp om upphandlade produkter eller tjänster följer de tillgänglighetskrav som har ställts i deras upphandling. Sex av tio kommunerna följer upp i viss eller liten utsträckning. En av tio kommuner följer inte upp detta alls.

En tredjedel av kommunerna tycker att det är svårt eller mycket svårt att kontrollera om upphandlade varor, tjänster eller produkter uppfyller ställda krav på tillgänglighet i samband med upphandling. Detta resultat skulle möjligen kunna peka på ökat behov av kompetens i kommunerna. Det är samtidigt svårt att dra långtgående slutsatser eftersom två femtedelar av kommunerna även svarar att de inte känner till om det är svårt eller lätt.

Endast en av fem kommuner har rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper. Knappt hälften gör inte några efterkontroller eller användartester. Här är det också en tredjedel som inte känner till om deras respektive kommun gör kontroller eller tester.

Många kommuner inkluderar tillgänglighet i sitt arbetsmiljöarbete om än i varierande grad. En tredjedel av kommunerna inkluderar tillgänglighet i sitt systematiska arbetsmiljöarbete i hög utsträckning, och drygt hälften gör det i viss utsträckning.

Knappt hälften av kommunerna har kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i sina planer för aktiva åtgärder. Resultatet utesluter dock inte att kompetenshöjande insatser om diskriminering ändå sker i kommuners verksamheter, men att det ingår i kommunens plan, eller planer, för aktiva åtgärder kan tolkas som ett mer aktivt förhållningssätt för att motverka diskriminering mot personer med funktionsnedsättning.

Majoriteten av kommunerna vet var de kan få råd avseende individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning.

Två femtedelar har mycket tillgängliga rekryteringsprocesser, dvs. säkerställer i stor utsträckning att deras rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster i kommunen. Lika många, fyra av tio kommuner, gör det i viss utsträckning. Det är endast få kommuner som inte alls gör detta.

Många kommuner kan erbjuda individanpassade stöd och lösningar till personer med funktionsnedsättning. En majoritet kan erbjuda ledsagning, tolktjänst, information i alternativ text, eller alternativa kontaktvägar till kommunen. Var fjärde kommun kan även erbjuda andra former av individuella stöd och lösningar. Något som bara två femtedelar av kommunerna kan erbjuda är material på teckenspråk.

Tre femtedelar har rutiner för att skapa tillgängliga beslut. Detta är en positiv utveckling jämfört med föregående år då det var något färre som hade rutiner för detta. Varannan kommun har rutiner för att utforma såväl tillgängliga individärenden som för att utforma tillgängliga övergripande myndighetsbeslut.

Sju av tio kommuner har rutiner eller arbetsätt för att kontrollera att informationsmaterial som tas fram framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper. Stora kommuner har i större utsträckning tillgång till rutiner och arbetsätt än mindre kommuner, dock framgår det inte vad detta beror på. Fler kommuner har rutiner eller arbetsätt som rör digitala format. Detta kan bland annat bero på att många i större utsträckning använder sig av digitalt material.

Det är tre av tio kommuner som har mycket tillgängliga digitala tjänster, medan varannan kommun har tjänster som i viss utsträckning är tillgängliga. En av tio har låg tillgänglighet eller inte alls tillgängliga digitala tjänster.

Drygt hälften av kommunerna har externa webbplatser som är tillgängliga i stor utsträckning, och cirka två femtedelar har webbplatser som i viss utsträckning är tillgängliga. En mindre andel har låg tillgänglighet, eller helt otillgängliga webbplatser.

Bara var femte kommun har i stor utsträckning tillgängliga interna arbets- och kommunikationsplattformar, medan hälften har det i viss utsträckning. Så mycket som en fjärdedel har det antingen i låg utsträckning, eller inte alls.

Kommunerna har i störst utsträckning fastställda rutiner för att inventera tillgänglighetsbrister på sina externa webbplatser, sju av tio har rutiner för detta. Två femtedelar har rutiner för att inventera sina digitala system och tjänster. Mindre kommuner verkar i större utsträckning ha rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster, orsaken till detta är dock oklar. Var

fjärde kommun har rutiner för att inventera sina interna plattformar. Kommunerna har i högre grad rutiner eller arbetssätt för att kontrollera brister i tillgängligheten inom området externa webbplatser. Detta kan ha samband med att fokus för många har varit på att uppfylla lagkrav vad gäller de externa webbplatserna.

Tre femtedelar av kommuner har åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten i olika digitala system och tjänster under året. En av tio kommuner har åtgärdat alla identifierade brister.

Knappt hälften av kommunerna har i stor, eller viss utsträckning alternativa former för personlig identifiering för e-tjänster som kräver e-legitimation. Lite mer än var femte kommun erbjuder samtidigt inte något alternativ för de som saknar e-legitimation. Större kommuner har i högre utsträckning tillgång till alternativa former för personlig identifiering för e-tjänster än mindre kommuner.

De flesta genomför externa arrangemang och konferenser som i stor eller viss utsträckning är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Endast en mindre del kommuner har i liten utsträckning, eller inte alls, tillgängliga arrangemang.

Tillgänglighet i lokaler och offentliga miljöer är väl inarbetat och prioriteras av många kommuner. Detta märks i resultaten genom att:

- **Nio av tio arbetar i stor eller viss utsträckning med att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommuner bedriver verksamhet.** Knappt fyra av tio kommuner arbetar i stor utsträckning löpande med att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommuner bedriver verksamhet. Drygt hälften gör detta i viss utsträckning.
- **Tre av fem kommuner har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i sina offentliga lokaler.** Stora kommuner har i större utsträckning tagit fram rutiner jämfört med mindre kommuner.
- **Tre av fyra har helt eller i viss utsträckning åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler.** 14 procent har åtgärdat alla sina inventerade brister i tillgängligheten, medan 60 procent har åtgärdat några av de identifierade bristerna de senaste tolv månaderna.
- **Det är drygt två tredjedelar som i stor utsträckning har tillgängliga kommunala samlingslokaler som t.ex. bibliotek, museer och teatrar.** Det är mycket vanligt att de kommunala samlingslokalerna har tillgängliga hissar och ramper, liksom tillgängliga entréer och toaletter. Vanligt är även tillgängliga utrymningsvägar. Tillgänglighet som färre beskriver att de har i sina lokaler är kontrastmarkeringar, lättbegriplig information och skyltar, åtgärder mot allergier och överkänslighet och hörselslingor. Lägst resultat

får information i punktskrift. Det är bara en femtedel av kommunerna som i hög utsträckning har text med punktskrift för skyltar och andra viktiga funktioner vid entré, i hissar och trappor.

Dessa resultat visar att det trots bedömningen om att det finns hög tillgänglighet i lokalerna, även finns många enkelt avhjälpta hinder kvar att åtgärda i kommunerna, utöver eventuella större tillgänglighetshinder.

- **Sju av tio kommuner har säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när de utvecklar allmänna platser.** En fjärdedel säkerställer detta i viss utsträckning. Ett fåtal kommuner svarar att de i liten utsträckning tagit hänsyn till tillgänglighetsaspekter vid utveckling av allmänna platser.

Bilaga 1, enkät

MFD:s uppföljning av kommuner 2023

Genom att fylla i enkäten och skicka in era svar senast den 30 oktober 2023 deltar ni i Myndigheten för delaktighets årliga uppföljning av hur kommuner arbetar strategiskt med sitt uppdrag inom funktionshinderspolitiken. Uppdraget är att bidra till jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ett strategiskt arbete innebär bland annat att förbättra tillgängligheten och att undanröja hinder för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Enkäten berör både kommunens arbetsgivarperspektiv och verksamheten gentemot medborgarna.

När ni har svarat på enkäten får ni en sammanfattning som visar vad ni kan eller bör göra för att utveckla ert arbete i kommunen. Ni får också länkar till mfd.se där ni kan hitta stöd för att öka tillgänglighet och delaktighet, information om lagstiftning och funktionshinderpolitik. Glöm inte att spara en kopia av sammanfattningen innan ni avslutar enkäten.

Resultatet av uppföljningen kommer att finnas tillgängligt på MFD:s webbplats i början av 2024 och i myndighetens årliga redovisning till regeringen under våren 2024. Era svar är viktiga bidrag till vår uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Om ni vill veta mer om uppföljningen är ni välkomna att kontakta oss på uppfoljning@mfd.se.

Så här svarar ni på enkäten

- De kommentarsfält som finns är frivilliga att använda.
- Ni kan pausa era svar på enkäten genom att trycka på knappen "Spara och fortsätt senare".
- Då får ni en ny länk som ska användas när ni fortsätter att fylla i enkäten.
- Det går att skicka vidare enkätlänken om ni är flera personer som ska svara på frågorna.
- Kom dock ihåg att det bara är en person åt gången som kan använda länken.
- När ni har svarat på alla frågor och kommit till sista sidan i enkäten klicka på "Sammanfattningssida".
- Sammanfattningssidan visar era svar och länkar med stöd för att arbeta vidare med frågorna.
- Spara ett eget dokument med era svar genom att klicka på ikonerna på sammanfattningssidan och välja att skriva ut, spara som pdf eller skicka

vidare med epost. Använd dessa funktioner om ni t ex vill diarieföra era svar.

- Klicka på "Redigera svar" i sammanfattningen om ni vill ändra något svar. Ni kan redigera svaren fram till att ni klickar på "Spara och skicka undersökning". Nu kan ni inte öppna enkätlänken igen och ni kan inte göra några fler ändringar.

Kontaktperson

Ange gärna en kontaktperson. Vi meddelar kontaktpersonen när resultatet av uppföljningen är publicerat på MFD:s webbplats i början av 2024 samt kontaktar den vid eventuella frågor.

Myndigheten för delaktighet följer Dataskyddsförordningen (GDPR). Läs MFD:s personuppgiftspolicy på mfd.se.

1. Kontaktpersonens e-post

- E-post

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor kan handla om exempelvis funktionshinderspolitik, mänskliga rättigheter och FN:s konvention om personer med funktionsnedsättning, eller lagar och regler om tillgänglighet och diskriminering. Det kan vara i form av utbildningar, seminarier, föreläsningar, konferenser eller andra kunskapsutvecklande åtgärder.

2. Har er organisation genomfört några kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna?

- Ja, för chefer på kommunledningsnivå
- Ja, för chefer på förvaltningsnivå
- Ja, för medarbetare
- Ja, för politiska nämnder
- Nej.

Mål och styrning i funktionshindersarbetet

Vid genomförandet av funktionshinderspolitiken handlar det om att:

- säkerställa tillgängligheten och delaktigheten för flickor och pojkar, kvinnor och män med olika fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar,
- verka för jämställda och jämlika förutsättningar för alla oavsett funktionsförmåga,
- verka för alla barns lika möjligheter till utveckling och trygghet oavsett funktionsförmåga,

- skapa delaktighet för alla invånare oavsett ålder, könsidentitet, sexualitet, etnicitet eller socioekonomi.

3. Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

- Ja, vi har en särskild strategi/plan/program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor
- Ja, vi har målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor integrerat i andra styrdokument
- Nej.

4. Följer ni upp dessa målsättningar?

- Ja
- Nej.

5. Har ni formulerade målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete inom något av följande områden?

	Ja	Nej	Ej relevant
Mångfaldsarbete			
Jämställdhetsarbete			
Barnrättsarbete			
Antidiskriminering			
Lokalförsörjning			
Information & kommunikation			
Agenda 2030			

6. Kommentarer målsättningar.

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor

Ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor kan innebära att ta fram policies och strategier samt att samordna och integrera frågorna i verksamheten så att alla förvaltningar och chefslinjer har ett uttalat ansvar. Den/de som har ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor kan vara placerade på kommunlednings- eller förvaltningsnivå.

7. Finns det någon eller några tjänstepersoner i er kommun som har ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor?

- Ja
- Nej
- Ansvaret är integrerat i linjearbetet och/eller respektive chefslinje

8. Kommentrar ansvar.

Dialog och samråd med funktionshindersorganisationer

För att leva upp till alla medborgares behov behöver kommunen föra olika former av dialog. Samråd mellan kommunen och funktionshindersorganisationer är en långsiktig dialog på strategisk och övergripande nivå. Andra sätt att inhämta kunskap från enskilda personer med funktionsnedsättning är att inkludera frågor om tillgänglighet och upplevda hinder i era medborgardialoger. För att nå specifika grupper, eller diskutera särskilda frågor som berör vissa, kan det också behövas riktade dialoger och fokusgrupper.

9. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

- Ja, vi har ett centralt samråd
- Ja, vi har verksamhetsnära samråd
- Nej.

10. I vilket/vilka syften genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer?

- För att informera
- Inhämta synpunkter på kommande beslut
- Inhämta synpunkter på verksamhetsutveckling
- För att följa upp vår verksamhet
- För att identifiera brister
- Annat.

11. Följer ni upp det centrala samråd som genomförs tillsammans med funktionshindersorganisationerna?

- Ja
- Nej.

12. I vilken utsträckning har ni anordnat medborgardialoger där ni riktat er till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

13. Kommenter dialog och samråd.

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

Oavsett om ni upphandlar eller själva tar fram produkter eller tjänster, som exempelvis videoproduktioner, publikationer, utbildningar och e-tjänster, är det bra om det finns rutiner för att kontrollera att dessa är tillgängliga för olika målgrupper. Att arbeta strategiskt med tillgänglighet i inköp och upphandling kan innebära att ni systematiskt följer upp tillgängligheten för nya produkter och tjänster genom tillgänglighetsgranskningar, användartester eller via dialog med användare.

14. Har ni under de senaste tolv månaderna ställt krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid upphandling, när så har varit relevant?

- Ja, i alla eller de flesta upphandlingar
- Ja, i någon eller några upphandlingar
- Har inte genomfört någon upphandling de senaste 12 månaderna
- Nej
- Vet ej.

15. I vilken utsträckning utvärderar ni om upphandlade produkter eller tjänster uppfyller de krav på tillgänglighet som ni ställt, när så har varit relevant?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

16. Uppskatta hur lätt eller svårt er organisation upplever att det är att kontrollera att upphandlade varor, tjänster och produkter uppfyller kraven på tillgänglighet vid leverans.

- Mycket lätt
- Lätt
- Svårt
- Mycket svårt
- Vet ej
- Köper in kompetensen externt.

17. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att nya produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper?

- Ja användartest

- Ja efterkontroll
- Nej
- Vet ej.

18. Kommentar upphandling.

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Alla arbetsgivare ska arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen. Funktionsnedsättning utgör en av de vanligaste grunderna för diskriminering. Genom att ta med tillgänglighetsperspektivet i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan arbetsgivaren arbeta förebyggande. Vid behov ska arbetsgivaren anpassa arbetsmiljön för en enskild arbetstagare.

19. I vilken utsträckning inkluderar ni tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

20. Ingår kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i kommunens plan för aktiva åtgärder?

- Ja
- Nej
- Vet ej.

21. Har ni som arbetsgivare kunskap om var ni kan få råd och stöd när ni behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning?

- Ja
- Nej.

22. Kommentar systematiskt arbetsmiljöarbete.

En tillgänglig rekryteringsprocess

En tillgänglig rekryteringsprocess handlar bland annat om att digitala rekryteringsverktyg är tillgängliga och att krav i annonser inte utesluter personer med funktionsnedsättning på ett diskriminerande sätt.

Det kan också vara att motverka att förutfattade meningar styr valet av sökande, att hålla intervjuer i tillgängliga lokaler och att använda tester som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

23. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att era rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

24. Kommentar rekrytering.

Tillgängligt bemötande och service för medborgarna

I bemötande och service gentemot medborgarna ingår att kunna erbjuda individuellt stöd och särskilda lösningar till personer med funktionsnedsättning när det behövs. Det kan exempelvis handla om att erbjuda särskild service som underlättar för en person att ta del av information eller beslut på ett sätt som är tillgängligt för dem, eller att erbjuda alternativa kontaktvägar till er verksamhet.

I diskrimineringslagstiftningen framgår även att skäliga åtgärder ska vidtas för att en person med funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning, till exempel genom att de får extra hjälp och stöd.

25. Kan kommunen erbjuda något/några av dessa individuella stöd och lösningar för personer med funktionsnedsättning vid behov?

	Ja	Nej	Vet ej
Tolktjänst (teckenspråk, dövblindtolkning, tecken som stöd, skrivtolkning)			
Ledsagning			
Ta fram information i alternativ text (ex. talad text, punktskrift, lättläst text)			
Ta fram material på teckenspråk			
Erbjuda alternativa kontaktvägar till myndigheten			
Information & kommunikation			
Annat, ange i kommentarsfält			

26. Kommentar service.

Att kunna ta del av beslut

Myndighetsbeslut som bidragsärenden, individärenden, fullmäktigeprotokoll, detaljplanering, eller liknande ska vara tillgängliga för alla. För att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av beslut behöver de förmedlas i ett tillgängligt format. Det gäller till exempel personer med synnedsättning, hörselnedsättning, intellektuell funktionsnedsättning och dyslexi. Innehållet i ett digitalt format som exempelvis pdf och word ska vara tillgängligt att läsa med hjälpmedel.

Att beslutet är tillgängligt kan t ex handla om att bearbeta språket så att det är enkelt och begripligt och att texten är logiskt disponerad. Ett annat sätt att göra beslut begripliga är genom att också ge dessa i alternativa format, t ex på lättläst svenska, genom att de går att få inlästa, eller i punktskrift.

27. Har ni rutiner för att de beslut kommunen fattar, både individärenden och övergripande beslut, är tillgängligt utformade?

- Ja, vi har rutiner för att utforma beslut som rör individärenden
- Ja, vi har rutiner för att utforma övergripande myndighetsbeslut
- Nej.

28. Kommenter beslut.

Tillgänglig samhällsinformation

Alla medborgare behöver få tillgång till viktig information, till exempel vid större händelser i samhällsplaneringen som trafikstörningar, eller byggnationer, liksom vid olika typer av kriser. Er information om detta i digitala och i tryckta format kan behöva tillhandahållas i alternativa format för dem som behöver detta. Alternativa format kan exempelvis vara lättläst, punktskrift, talad text och teckenspråk.

29. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att era informationsmaterial även framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper?

- Ja, för tryckt informationsmaterial
- Ja, för digitalt informationsmaterial
- Nej
- Vi tar inte fram informationsmaterial.

30. Kommenter samhällsinformation.

Tillgängliga digitala system och tjänster

Både anställda och invånare ska kunna använda sig av kommunens digitala system och tjänster. För kommunens medarbetare är det viktigt att interna arbets-

och kommunikationsplattformar, till exempel arbetsystem och intranät, är tillgängligt utformade. För invånarna är det i sin tur centralt att kommunens externa webbplats och digitala tjänster är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Digitala tjänster kan vara e-tjänster eller mobilapplikationer som skolplattformar, ansökan till förskola, felanmälan, ansökan om bygglov och aktivitetsbokning.

31. I vilken utsträckning har ni utformat era digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt?

	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikationsplattformar						
Externa webbplatser						
Digitala tjänster						

32. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgänglighet i era digitala system och tjänster?

	Ja	Nej	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikationsplattformar				
Externa webbplatser				
Digitala tjänster				

33. Har ni åtgärdat eventuella identifierade brister i tillgängligheten i era digitala system och tjänster under de senaste tolv månaderna?

	Inga brister	Ja, åtgärdat alla	Ja, åtgärdat några	Nej, inte åtgärdat	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikationsplattformar						
Externa webbplatser						
Digitala tjänster						

E-legitimation och tillgänglighet

För att säkerställa delaktighet för alla medborgare är det också viktigt att kommunens e-tjänster har alternativa sätt för identifiering, som till exempel

lösenord som alternativ för den som inte har e-legitimation, och att inloggningen inte är onödigt komplicerad.

34. I vilken utsträckning har de av kommunens e-tjänster som kräver e-legitimation, också alternativa former för personlig identifiering?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls
- Vet ej
- Använder ej e-legitimation.

35. Kommentarer digitala system och tjänster.

Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

När ni arrangerar externa sammankomster och konferenser finns det flera saker att ta hänsyn till för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta. Det handlar bland annat om att i förväg ta reda på vilka tillgänglighetsbehov deltagarna har och att ge tydlig information om mötets innehåll och syfte. Under mötet är det viktigt att ta hänsyn till teckenspråks- och skrivtolkar och inte prata fortare än att alla hänger med, och att beskriva bilder, filmer och annat visuellt innehåll.

Det handlar också om att välja en lokal som fungerar för deltagare med begränsad rörelseförmåga, att använda mikrofon, och att ha hörselslinga i lokalen. Vid helt digitala möten är möjligheten att testa mötesverktyget i förväg, att ha en tydlig struktur och kortare mötestid, ytterligare insatser som ökar tillgängligheten.

36. I vilken utsträckning är era externa arrangemang och konferenser, tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

37. Kommentarer arrangemang och konferenser.

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

För att åstadkomma en förändring är det bra att se till att det sker ett arbete för att förbättra tillgängligheten i kommunens befintliga lokaler. Det kan till exempel betyda att ni systematiskt identifierar och åtgärdar hinder för tillgänglighet. Med befintliga lokaler avses samtliga lokaler i kommunens drift, det vill säga där

verksamhet bedrivs, där personal arbetar och dit besökare kan komma. Här ingår både lokaler som kommunen äger och som ni hyr.

38. I vilken utsträckning arbetar ni löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

39. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

- Ja
- Nej.

40. Har ni åtgärdat eventuellt identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler under de senaste tolv månaderna?

- Vi har inte identifierat några brister
- Ja, vi har åtgärdat alla identifierade brister
- Ja, vi har åtgärdat några av de identifierade bristerna
- Nej, vi har identifierat brister men inte åtgärdat dem
- Vet ej.

41. I vilken utsträckning är era kommunala samlingslokaler (t ex bibliotek, museer, teatrar) tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

42. I vilken utsträckning har era kommunala samlingslokaler (t ex bibliotek, museer, teatrar) följande tillgänglighet?

	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant
Det finns hiss eller ramp som alternativ till trappor.						
Personer med rörelsenedsättning kan ta sig till och genom huvudentrén.						
Skyltar och andra viktiga funktioner vid entré, i hissar och trappor har text på punktskrift.						
Det finns kontrastmarkeringar på trappor, dörrar och stora glasytor, och andra viktiga funktioner som till exempel ringklockor och dörröppnare.						
Lokalerna och miljön är utformade så att de inte orsakar besvär för personer med allergi eller annan överkänslighet.						
Lokalerna har tillgängligt utformade toaletter som fungerar för personer med rörelsenedsättning.						
Skyltar, symboler och texter i lokalerna är utformade så att de är lätta att upptäcka, läsa och begripa.						

	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant
Tillgång till hörslinga finns i konferens- och möteslokaler.						
Det finns utrymningsvägar som är tillgängliga för alla, oavsett funktionsförmåga.						

43. Kommentar lokaler.

Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser

Fysiska miljöer och platser behöver utformas så att de fungerar för alla invånare. Genom att planera och utveckla allmänna platser som är tillgängliga kan fler ta del av utbudet. Detta gäller både vid upprustning och ny-, till- och ombyggnation. Med allmänna platser avses exempelvis grönområden, idrottsanläggningar, parkeringsplatser, friluftsområden, badplatser, lekplatser, gator, parker och torg. Arbetet med att säkerställa tillgängligheten kan göras på olika sätt, men det är viktigt att det sker systematiskt.

44. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att tillgänglighetsaspekter finns med när ni utvecklar allmänna platser?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

45. Kommentar allmänna platser.

Frågor om MFD:s stöd

Nu kommer några frågor om MFD:s stöd som ni hittar under rubriken Verktyg och Inspiration på vår webbplats, mfd.se. Det är till exempel utbildningar, vägledning, metodstöd, seminarier och lärande exempel.

46. Har ni inom kommunen använt något av de stöd som finns på mfd.se?

- Ja
- Nej
- Vet ej.

47. Om ja, ange vilka stöd som ni har använt?

48. MFD:s uppdrag är bl a att erbjuda stöd som olika samhällsaktörer kan använda sig av för att utveckla sina verksamheter. Är det något stöd som ni inom kommunen saknar på mfd.se?

49. Är det något ytterligare ni vill kommentera som rör enkäten i stort?

Ni har nu kommit till enkätens slut

När ni har klickat på ”Sammanfattningssida” kan ni titta på alla svar. Vill ni komplettera eller ändra något så klicka på ”Redigera svar”.

Kom ihåg att spara er sammanfattning genom att skriva ut den, exportera den till pdf, eller skicka den med e-post till valfri adress, t ex om ni vill kunna lämna en kopia till ert diarium.

Ni kan redigera era svar fram till att ni klickar på "Spara och skicka undersökning". Då stänger ni er enkät och den skickas till MFD.

OBS! Stänger ni webbläsaren i detta skede så är det samma sak som att "Spara och skicka undersökning", alltså ni kommer inte åt undersökningen, men den har sparats hos MFD.

Bilaga 2, tabeller 2023

205 totalt som svarat på kommunenkäten

Under tabellerna anges valda alternativ via flervalssfrågor (*), det interna bortfallet per fråga (**) och om frågan är villkorad (***)

Kunskapshöjande insatser om funktionshinderfrågor

Tabell 1. Har er organisation genomfört några kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, för chefer på kommunledningsnivå	29	15,0
Ja, för chefer på förvaltningsnivå	72	37,3
Ja, för medarbetare	117	60,6
Ja, för politiska nämnder	46	23,8
Nej	56	29,0

* Valda alternativ: 320. **Internt bortfall (ej svar): 12 st.

Mål och styrning i funktionshindersarbetet

Tabell 2. Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har en särskild strategi/plan/program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor	57	28,8
Ja, vi har målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor integrerat i andra styrdokument	97	49,0
Nej	54	27,3

*Valda alternativ: 208.

**Internt bortfall (ej svar): 7 st.

Tabell 3. Följer ni upp dessa målsättningar?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	116	81,7
Nej	26	18,3
Total	142	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

***Besvarats av 142 av de 144 kommuner som angett att de har målsättningar Tabell 2. Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

Tabell 4. Har ni formulerade målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete inom något av följande områden?

Områden	Antal				Andel (%)			
	Ja	Nej	Ej relevant	Totalt	Ja	Nej	Ej relevant	Totalt
Mångfaldsarbete	103	67	11	181	56,9	37,0	6,1	100
Jämställdhetsarbete	125	56	8	189	66,2	29,6	4,2	100
Barnrättsarbete	116	54	15	185	62,7	29,2	8,1	100
Antidiskriminering	127	49	7	183	69,4	26,8	3,8	100
Lokalförsörjning	117	61	5	183	64,0	33,3	2,7	100
Information & kommunikation	142	41	3	186	76,4	22,0	1,6	100
Agenda 2030	114	61	11	186	61,3	32,8	5,9	100

**Internt bortfall (ej svar): 9 st.

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor

Tabell 5. Finns det någon eller några tjänstepersoner i er kommun som har ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja	73	36,0
Nej	33	16,3
Ansvar är integrerat i linjearbetet och/eller respektive chefslinje	107	52,7

*Valda alternativ: 213. **Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Dialog och samråd med funktionshinderorganisationer

Tabell 6. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har ett centralt samråd	161	78,9
Ja, vi har verksamhetsnära samråd	68	33,3
Nej	15	7,4

* Valda alternativ: 244. **Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Tabell 7. I vilket/vilka syften genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
För att informera	181	94,8
Inhämta synpunkter på kommande beslut	168	88,0
Inhämta synpunkter på verksamhetsutveckling	155	81,2
För att följa upp vår verksamhet	76	39,8
För att identifiera brister	135	70,7
Annat	25	13,1

**Internt bortfall (ej svar): 14 st. * Valda alternativ: 740.

Tabell 8. Följer ni upp det centrala samråd som genomförs tillsammans med funktionshindersorganisationerna?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	117	76,0
Nej	37	24,0
Totalt	154	100

**Internt bortfall (ej svar): 7 st.

***Besvarats av 154 av de 161 kommuner som angett att de har ett centralt samråd
Tabell 6. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

Tabell 9. I vilken utsträckning har ni anordnat medborgardialoger där ni riktat er till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	8	3,9
I viss utsträckning	66	32,7
I liten utsträckning	68	33,7
Inte alls	60	29,7
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

Tabell 10. Har ni under de senaste tolv månaderna ställt krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid upphandling, när så har varit relevant?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja, i alla eller de flesta upphandlingar	52	25,9
Ja, i någon eller några upphandlingar	93	46,3
Har inte genomfört någon upphandling de sista 12 månaderna	10	5,0
Nej	19	9,4
Vet ej	27	13,4
Totalt	201	100

**Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Tabell 11. I vilken utsträckning utvärderar ni om upphandlade produkter eller tjänster uppfyller de krav på tillgänglighet som ni ställt, när så har varit relevant?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	53	26,9
I viss utsträckning	75	38,1
I liten utsträckning	49	24,9
Inte alls	20	10,1
Totalt	197	100

**Internt bortfall (ej svar): 8 st.

Tabell 12. Uppskatta hur lätt eller svårt er organisation upplever att det är att kontrollera att upphandlade varor, tjänster och produkter uppfyller kraven på tillgänglighet vid leverans.

Alternativ	Antal	Andel (%)
Mycket lätt	5	2,5
Lätt	40	19,8
Svårt	57	28,2
Mycket svårt	13	6,4
Vet ej	83	41,1
Köper in kompetensen externt	4	2,0
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tabell 13. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att nya produkter eller tjänster som regionen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja användartest	12	5,9
Ja efterkontroll	31	15,3
Nej	89	44,1
Vet ej	71	35,1
Totalt	203	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Tabell 14. I vilken utsträckning inkluderar ni tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	69	33,8
I viss utsträckning	110	53,9
I liten utsträckning	20	9,8
Inte alls	5	2,5
Totalt	204	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Tabell 15. Ingår kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i kommunens plan för aktiva åtgärder?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	94	46,5
Nej	65	32,2
Vet ej	43	21,3
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tabell 16. Har ni som arbetsgivare kunskap om var ni kan få råd och stöd när ni behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	191	94,6
Nej	11	5,4
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

En tillgänglig rekryteringsprocess

Tabell 17. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att era rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	89	44,3
I viss utsträckning	88	43,8
I liten utsträckning	20	9,9
Inte alls	4	2,0
Totalt	201	100

**Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Tillgängligt bemötande/ service för medborgarna

Tabell 18. Kan kommunen erbjuda något/några av dessa individuella stöd och lösningar för personer med funktionsnedsättning vid behov?

Områden	Antal				Andel (%)			
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tolktjänst (teckenspråk, dövblindtolkning, tecken som stöd, skrivtolkning)	168	10	23	201	83,6	5,0	11,4	100
Ledsagning	168	8	23	199	84,4	4,0	11,6	100
Ta fram information i alternativ text (ex. talad text, punktskrift, lättläst text)	147	19	34	200	73,5	9,5	17,0	100
Ta fram material på teckenspråk	80	39	77	196	40,8	19,9	39,3	100
Erbjuda alternativa kontaktvägar till myndigheten	144	13	43	200	72,0	6,5	21,5	100
Annat, ange i kommentarsfält	17	17	32	66	25,7	25,8	48,5	100

**Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Att kunna ta del av beslut

Tabell 19. Har ni rutiner för att de beslut kommunen fattar, både individärenden och övergripande beslut, är tillgängligt utformade?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har rutiner för att utforma beslut som rör individärenden	96	49,7
Ja, vi har rutiner för att utforma övergripande myndighetsbeslut	88	45,6
Nej	73	37,8

**Internt bortfall (ej svar): 12 st. * Valda alternativ: 257.

Tillgänglig samhällsinformation

Tabell 20. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att era informationsmaterial även framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, för tryckt informationsmaterial	77	38,3
Ja, för digitalt informationsmaterial	140	69,7
Nej	56	27,9
Vi tar inte fram informationsmaterial	-	-

**Internt bortfall (ej svar): 4 st. * Valda alternativ: 273.

Tillgängliga digitala system och tjänster

Tabell 21. I vilken utsträckning har ni utformat era digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt?

Alternativ	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikationsplattformar	42 20,7 %	95 46,8 %	37 18,2 %	11 5,4 %	15 7,4 %	3 1,5 %	203 100 %
Externa webbplatser	107 52,7 %	74 36,5 %	10 4,9 %	1 0,5 %	10 4,9 %	1 0,5 %	203 100 %
Digitala tjänster	57 28,1 %	98 48,3 %	22 10,8 %	2 1,0 %	22 10,8 %	2 1,0 %	203 100 %

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 22. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgänglighet i era digitala system och tjänster?

Alternativ	Ja	Nej	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikationsplattformar	83 41,3 %	66 32,8 %	52 25,9 %	-	201 100 %
Externa webbplatser	139 68,8 %	25 12,4 %	38 18,8 %	-	202 100 %
Digitala tjänster	82 41,0 %	51 25,5 %	67 33,5 %	-	200 100 %

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tabell 23. Har ni åtgärdat eventuella identifierade brister i tillgängligheten i era digitala system och tjänster under de senaste tolv månaderna?

Alternativ	Inga brister	Ja, åtgärdat alla	Ja, åtgärdat några	Nej, inte åtgärdat	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikationsplattformar	83 41,3 %	66 32,8 %	52 25,9 %			-	201 100 %
Externa webbplatser	139 68,8 %	25 12,4 %	38 18,8 %			-	202 100 %
Digitala tjänster	82 41,0 %	51 25,5 %	67 33,5 %			-	200 100 %

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

E-legitimation och tillgänglighet

Tabell 24. I vilken utsträckning har de av kommunens e-tjänster som kräver e-legitimation, också alternativa former för personlig identifiering?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	27	13,4
I viss utsträckning	58	28,7
I liten utsträckning	33	16,3
Inte alls	44	21,8
Vet ej	36	17,8
Använder ej e-legitimation	4	2,0
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Tabell 25. I vilken utsträckning är era externa arrangemang och konferenser, tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	85	42,1
I viss utsträckning	105	52,0
I liten utsträckning	10	4,9
Inte alls	2	1,0
Totalt	202	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

Tabell 26. I vilken utsträckning arbetar ni löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	72	35,5
I viss utsträckning	114	56,1
I liten utsträckning	14	6,9
Inte alls	3	1,5
Totalt	203	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 27. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	121	60,8
Nej	78	39,2
Totalt	199	100

**Internt bortfall (ej svar): 6 st.

Tabell 28. Har ni åtgärdat eventuellt identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler under de senaste tolv månaderna?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Vi har inte identifierat några brister	16	7,8
Ja, vi har åtgärdat alla identifierade brister	28	13,7
Ja, vi har åtgärdat några av de identifierade bristerna	123	60,0
Nej, vi har identifierat brister men inte åtgärdat dem	5	2,4
Vet ej	33	16,1
Totalt	205	100

Tabell 29. I vilken utsträckning är era kommunala samlingslokaler (t.ex. bibliotek, museer, teatrar) tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	144	70,9
I viss utsträckning	57	28,1
I liten utsträckning	2	1,0
Inte alls	-	-
Totalt	203	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 30. I vilken utsträckning har era kommunala samlingslokaler (t.ex. bibliotek, museer, teatrar) följande tillgänglighet?

Alternativ	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Ej relevant	Totalt
Det finns hiss eller ramp som alternativ till trappor.	161 79,7 %	37 18,3 %	-	-	4 2,0 %	202 100 %
Personer med rörelsenedsättning kan ta sig till och genom huvudentré	171 85,1 %	30 14,9 %	-	-	-	201 100 %
Skyltar och andra viktiga funktioner vid entré, i hissar och trappor har text på punktskrift.	36 17,9 %	63 31,4 %	64 31,8 %	35 17,4 %	3 1,5 %	201 100 %
Det finns kontrastmarkeringar på trappor, dörrar och stora glasytor, och andra viktiga funktioner som till exempel ringklockor och dörröppnare	71 35,5 %	93 46,5 %	31 15,5 %	5 2,5 %	-	200 100 %
Lokalerna och miljön är utformade så att de inte orsakar besvär för personer med allergi eller annan överkänslighet.	54 27,0 %	99 49,5 %	36 18,0 %	5 2,5 %	6 3,0 %	200 100 %
Lokalerna har tillgängligt utformade toaletter som fungerar för personer med rörelsenedsättning.	164 81,2 %	36 17,8 %	2 1,0 %	-	-	202 100 %
Skyltar, symboler och texter i lokalerna är utformade så att de är lätta att upptäcka, läsa och begripa.	73 36,5 %	100 50,0 %	24 12,0 %	3 1,5 %	-	200 100 %

Alternativ	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Ej relevant	Totalt
Tillgång till hörslina finns i konferens- och möteslokaler.	69 34,0 %	100 49,2 %	29 14,3%	5 2,5 %	-	203 100 %
Det finns utrymningsvägar som är tillgängliga för alla, oavsett funktionsförmåga	103 51,8 %	78 39,2 %	17 8,5%	1 0,5 %	-	199 100 %

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 31. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att tillgänglighetsaspekter finns med när ni utvecklar allmänna platser?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	145	71,4
I viss utsträckning	52	25,6
I liten utsträckning	6	3
Inte alls	-	-
Totalt	203	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.